

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální pedagogiky

Postoje veřejnosti k Policii České republiky
(Diplomová práce)

Autor: Bc. Tereza Borovcová
Studijní program: N7507 / Specializace v pedagogice
Studijní obor: 7502T011 / Sociální pedagogika
Vedoucí práce: Hubert Jan, PhDr.

Zadání diplomové práce

Autor:	Tereza Borovcová
Studium:	P13374
Studijní program:	N7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální pedagogika
Název diplomové práce:	Postoje veřejnosti k Policii České republiky
Název diplomové práce AJ:	Public attitudes to the Police of Czech Republic

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce se zabývá Policií České republiky, její historií, službami, činností a související legislativou. Práce dále definuje pojem postoj a popisuje faktory ovlivňující jeho utváření. Cílem práce je analýza postojů a vědomostí veřejnosti o dané problematice. Praktická část práce je zaměřená na zjištění postojů široké veřejnosti k Policii České republiky, a to kvantitativním šetřením.

Anotace:

Diplomová práce se zabývá Policií České republiky, její historií, službami, činností a související legislativou. Práce dále definuje pojem postoj a popisuje faktory ovlivňující jeho utváření. Cílem práce je analýza postojů a vědomostí veřejnosti o dané problematice. Praktická část práce je zaměřená na zjištění postojů široké veřejnosti k Policii České republiky, a to kvantitativním šetřením.

Garantující pracoviště:	Katedra sociální pedagogiky, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	PhDr. Jan Hubert
Oponent:	doc.PhDr. Jiří Semrád, CSc.
Datum zadání závěrečné práce:	20.12.2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 11. března 2016

Poděkování

Za neocenitelné rady a připomínky, při zpracování diplomové práce, bych chtěla touto cestou poděkovat panu PhDr. Janu Hubertovi.

Anotace

BOROVCOVÁ, Tereza. *Postoje veřejnosti k Policii České republiky*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 85 s. Diplomová práce.

Diplomová práce se zabývá postoji veřejnosti k Policii České republiky. V úvodu je vymezen pojem postoj, následně je rozebrán jeho vznik, funkce, složky a změna, závěr této kapitoly je zaměřen na předsudky jako specifický typ postoje. Následuje charakteristika Policie České republiky, její historie, organizace a řízení, včetně obecní policie. Práce pokračuje rozborem jednotlivých oprávnění a povinností policisty. Poslední kapitola teoretické části je věnována faktorům ovlivňujícím postoje veřejnosti k Policii České republiky. Empirická část práce se zabývá zmapováním postojů široké veřejnosti k Policii České republiky. V samotném výzkumu byla použita forma kvantitativní výzkumné strategie dotazníkovou metodou.

Klíčová slova: Policie České republiky, postoje, veřejnost

Annotation

BOROVCOVÁ, Tereza. *Public attitudes to the Police of Czech Republic*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2016. 85 pp. Diploma Dissertation Degree Thesis.

The thesis deals with the attitudes of public to the Police of Czech Republic. The term attitude is defined at the beginning, followed by its formation, functions, components and change. The end of this chapter is focused on prejudices as a specific type of attitude. After that follows the characteristic of the Police of Czech Republic, its history, organization and management, including the municipal police. The thesis continues by the analyses of the individual competencies and duties of a police officer. The last chapter of the theoretical part is dedicated to the factors involving the attitudes of the public to the Police of Czech Republic. The empirical part deals with the mapping of the attitudes of the general public to the Police of Czech Republic. The form of qualitative research strategy by the questionnaire method was used in the actual research.

Keywords: the Police of Czech Republic, attitude, public

Obsah

Úvod	9
1 Místo policie ve společnosti	11
2 Postoj jako specifický typ veřejného mínění	13
2.1 Definice pojmu postoj	13
2.2 Vznik, funkce, složky a změna postojů.....	14
2.3 Předsudky jako specifický typ postojů.....	16
3 Policie České republiky	17
3.1 Historický vývoj právní úpravy Policie České republiky	17
3.1.1 Historický pohled na vývoj policie do roku 1918.....	17
3.1.2 Historický pohled na policii od roku 1918 do roku 1939	19
3.1.3 Historický pohled na vývoj policie v období protektorátu Čechy a Morava	20
3.1.4 Historický pohled na policii v poválečném období	22
3.1.5 Policie od roku 1989 až po současnost	24
3.2 Organizace a řízení Policie ČR	26
3.2.1 Obecní policie	28
3.3 Povinnosti a oprávnění Policie České republiky	28
4 Faktory ovlivňující postoje veřejnosti k Policii ČR.....	31
4.1 Vztah policie a veřejnosti.....	31
4.1.1 Metody spolupráce policie s veřejností	32
4.2 Etický kodex policisty a Policie ČR	35
4.3 Porušení etických norem a trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů.....	38
4.4 Média a jejich vliv na postoje široké veřejnosti k Policii České republiky	41
4.5 Výzkumy mapující postoje veřejnosti k Policii České republiky	43

5	Projekt a prezentace výsledků empirického šetření	46
5.1	Teoretická východiska	46
5.2	Cíle a úkoly empirického šetření	47
5.3	Reálné hypotézy.....	48
5.4	Analýza výzkumných nástrojů.....	49
5.5	Popis vzorku respondentů	50
5.6	Organizace empirického šetření	51
5.7	Prezentace výsledků empirického šetření a jejich interpretace.....	54
5.8	Shrnutí výsledků výzkumu a ověření hypotéz.....	76
	Závěr	81
	Seznam použité literatury	82
	Příloha.....	86

Úvod

Je nepochybné, že policie odnepaměti zastává ve společnosti významné místo a plní hned několik stěžejních funkcí. Primární funkcí policie bylo vždy zajištění bezpečnosti ve společnosti a veřejného pořádku, neboť bez složky zastávající represivní funkci nemůže existovat žádný řád a funkční soužití lidských bytostí. Z původní čistě represivní složky se policie postupně vyvinula v mnohem komplexnějšího činitele až k pojetí působení policie jako služby veřejnosti.

Právě existence určitého společenství osob je pro naplňování účelu policie stěžejní, neboť právě z předmětného soužití občanů vyplývá potřeba určité regulace a zajištění dodržování stanovených pravidel. Z toho důvodu je mimořádně důležité zkoumat právě vztah veřejnosti k policii. Proto jsem se rozhodla zaměřit na tematiku postojů veřejnosti k Policii České republiky. Poněvadž právě postoje veřejnosti významně ovlivňují efektivitu činnosti policie ve společnosti.

Pro snahu o zmapování postojů veřejnosti k policii, je primární následující vědecko-výzkumný problém:

„Stoupá nadále spokojenost občanů s prací policie?“

Cílem práce je tedy popis a analýza postojů veřejnosti k Policii České republiky, včetně vysvětlení pojmu postoj a dalších jeho specifík a zároveň zaměření na Policii České republiky včetně její historie.

Charakter práce je teoreticko-empirický. V návaznosti na zaměření práce, její cíl a vědecko-výzkumný problém, byla stanovena následující ústřední hypotéza: „Převažuje počet občanů spokojených s prací policie nad nespokojenými občany.“ Pro potřeby práce byla využita metoda teoreticko-empirická, obecně logická, analýza dokumentů, metoda literární a metoda explorativní. Práce obsahuje část teoretickou a empirickou.

První kapitola popisuje místo policie ve společnosti a zprostředkovává tak určité teoretické uvedení do tématu. Druhá kapitola zkoumá postoj jako specifický typ veřejného mínění s bližším zaměřením na jeho vznik, funkce, složky a změnu, se závěrečným zaměřením na předsudky, jako specifický druh postoje. Třetí kapitola teoretické části je věnována komplexnímu popisu policie České republiky, včetně její historie, organizace a řízení, povinnostmi a oprávněními

příslušníka policie. Čtvrtá kapitola mapuje faktory ovlivňující postoje veřejnosti k policii České republiky, přičemž zahrnuje také odkaz na etický kodex policisty a Policie České republiky a jeho porušení, dále zohledňuje vliv a význam médií. Ve svém závěru zmiňuje výzkumy relevantní k této problematice.

Pátá kapitola je věnována empirickému šetření včetně prezentace jeho výsledků. Práce s oporou o již proběhlé výzkumy podrobuje šetření názory veřejnosti na otázky vyjadřující její postoje k Polici České republiky. Výzkum má kvantitativní charakter a je realizován pomocí dotazníku.

V diplomové práci jsou nejčastěji užívány následující pojmy: postoj, veřejnost, Policie České republiky, policie, obecní policie, příslušník policie, společnost.

1 Místo policie ve společnosti

Potřeba nové právní úpravy vycházela z nutnosti zásadní systémové změny policejního práva. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky reflektoval snahu svěřit policii pravomoci potřebné k plnění jejich úkolů a zároveň odrážející komplikovanost společenskou bezpečnostní realitu v 21. století.¹ „Úprava vyšla z filosofie, která se snaží činnost policie soustředit primárně na to, co je její skutečným posláním, a to je ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti, a naopak ji zbavovat činností, k jejichž plnění jsou povolány především jiné orgány veřejné správy. (...) Úprava současně klade důraz na předcházení bezpečnostním hrozbám, což se promítá do formulace jednotlivých pravomocí policie.“²

Z výše uvedeného plyne, že se policie vyvíjí, není pouze represivní složkou, ale také jednou ze služeb veřejnosti. Policejní složky působí ve společnosti již odpradáвна a hrají nepostradatelnou roli, neboť pomáhají udržovat pořádek a zajišťovat tak řádný chod společnosti.

Mimořádně důležitá je spolupráce s veřejností, s čímž také úzce souvisí formování postojů veřejnosti vůči policii. Efektivita výkonu této funkce závisí mimo jiné i na postojích veřejnosti vůči policii.

Vztah policie a veřejnosti je složitý, jelikož policie zastupuje vždy zájem veřejný. Široká veřejnost je reprezentována mnoha jedinci, přičemž každý má rozdílné potřeby, cíle, zájmy, které se mohou dostat do konfliktu se zájmy veřejnými.³ „...jedinec posuzuje to, jak policie udržuje pořádek ve veřejném zájmu a jak ochraňuje veřejné zájmy, na prvním místě prostřednictvím toho, zda a nakolik se to týká jeho individuálního bezpečí a zájmů, případně zájmů skupinových – neboť „veřejnost“ není přece mechanickým souborem jedinců...“⁴ Z toho důvodu je kým cílem nalezení kompromisu, konsenzu a jistého vyrovnání zájmů soukromých a veřejných pro dosažení rovnováhy a spokojenosti ve společnosti. Policie může být jedním ze zásadních činitelů v cestě za tímto

---

¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, s. XIII.

² Tamtéž.

³ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 181.

⁴ Tamtéž.

výsledkem, přičemž středobod můžeme spatřovat právě v její spolupráci s veřejností.

2 Postoj jako specifický typ veřejného mínění

Pro účely této práce je vhodné si vymežit pojem postoj, s bližším zaměřením na sociálně - psychologický pohled. Z obecného hlediska se setkáváme s pojmem postoj neustále, neboť tvoří jednu ze zásadních složek naší každodenní komunikace. S tímto multidisciplinárním fenoménem pracují různé vědecké disciplíny, zejména psychologie a sociologie. Na vznik, vývoj i realizaci postojů mají vliv faktory sociální i individuální. Sociální faktory se uplatňují především při vzniku, vývoji, výběru objektů a realizaci postojů, psychologické naopak ovlivňují vnitřní uspořádání postojů v rámci osobnosti.⁵

Od pojmu postoj je nutné odlišit termíny hodnoty a názory. „Názory jsou v podstatě neutrální – jsou to jen výroky, o kterých si myslíme, že jsou pravdivé. Postoje jsou však hodnotící: indikují pocity ve vztahu k určité záležitosti.“⁶

Vztah postojů a hodnot je velmi úzký, jelikož postoje velmi často přímo vycházejí z hodnot daného člověka. Hodnoty jsou oproti postojům obecnější, vyjadřují určité základní principy, určující, co je morální a sociálně žádoucí.⁷

Nejprve se zaměříme na vymezení samotného pojmu, dále se budeme zabývat vznikem a funkcí postojů, následně přejdeme ke složkám postojů, budeme pokračovat změnou postoje a závěrem se zastavíme u předsudků, jako specifického typu postojů.

2.1 Definice pojmu postoj

Podkapitola se bude zabývat komparací různých definic pojmu postoj a výběrem té nejvhodnější pro účely této práce. Každá z předložených definic představuje určitý úhel pohledu na danou problematiku a nabízí příslušnou cestu k poznání.

Koťa a kolektiv předkládá následující definici: „Základní principy vztahování lidí k věcem, k situacím a k druhým lidem sociální psychologové nazývají postoje, které bývají definovány jako naučené sklony reagovat příznivě nebo nepříznivě na předměty, situace nebo na druhé osoby, na jejich chování či na

---

⁵ GEIST, Bohumil. *Psychologický slovník*. 2. vyd. Praha: Vodnář, 2000, s. 187.

⁶ HAYES, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 7. Praha: Portál, 2013, s. 96.

⁷ Tamtéž s. 97.

jejich osobní přesvědčení.“⁸

Eagly a Chaiken charakterizují postoj lehce odlišným způsobem: „...psychologická tendence, která se projevuje v hodnocení konkrétní entity s jistým stupněm upřednostňování nebo odmítání.“⁹

Třetí definice, jejímiž autory jsou Krech, Crutchfield a Ballachey, je zaměřená konkrétněji: „Postoje jsou stabilní systémy pozitivního nebo negativního hodnocení, emočních pocitů a technik jednání týkajících se sociálních cílů.“¹⁰

Zatímco první dvě definice představují pouze jeden úhel pohledu, neboť postoj v zásadě definují jako určité pozitivní či negativní hodnocení daného předmětu zkoumání, třetí definice je o poznání komplexnější, protože kromě hodnocení vztahuje pojem postoj i na emoční pocit a techniky jednání. Z toho důvodu se jeví jako nejvhodnější právě tato definice, neboť vymezuje pojem postoj v celé jeho komplexnosti, na rozdíl od předchozích jednostranně zaměřených definic.

2.2 Vznik, funkce, složky a změna postojů

Lidské postoje nejsou předem zakotveny již od narození, ale formují se postupně v průběhu procesu socializace, přičemž faktorů ovlivňujících jejich utváření je mnoho. Jak bude blíže rozebráno dále v kapitole 4. Faktory ovlivňující postoje veřejnosti k Policii České republiky.

Obecně přijímány jsou dvě hlavní funkce postojů – funkce poznávací a instrumentální. Poznávací funkce znamená organizování zkušeností a instrumentální funkce vyjadřuje maximalizaci zisku a minimalizaci ztrát. Dále bývají uváděny další tři funkce, funkce výrazu hodnot, funkce sociální adjustace a funkce sebeobranná. V rámci funkce výrazu hodnot, představuje postoj nositele jistých hodnot člověka. Funkce sociální adjustace reprezentuje vztahy člověka k jiným lidem. Poslední, funkce sebeobranná, nazývaná také jako ego-defenziva, která znamená, že postoje stabilizují sebereflexi člověka, čímž slouží jako

---

⁸ KOŤA, Jaroslav, Dobromila TRPIŠOVSKÁ a Marie VACÍNOVÁ. *Sociální psychologie: vybrané kapitoly*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2013, s. 99.

⁹ VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 127.

¹⁰ HAYES, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 7. Praha: Portál, 2013, s. 95.

prevence proti vnějším hrozbám a pomáhají zvládat konflikty a složité životní situace.¹¹

Pro celkový vývoj postoje jsou klíčové tři složky – dimenze kognitivní (poznávací), emocionální (citová, afektivní) a konativní (behaviorální). Pro každou z jednotlivých složek je příznačný určitý specifický typ proces utváření: „afektivní se utváří prostřednictvím klasického podmiňování, poznávací prostřednictvím kognitivního učení a konativní prostřednictvím instrumentálního učení.“¹²

Kognitivní složka obsahuje vědomosti subjektu, o objektu postoje. Emotivní složka vyjadřuje emotivní reakci subjektu na objekt (např. sympatii či antipatii). Konativní složka zahrnuje tendenci či připravenost chovat se vůči objektu určitým způsobem.¹³

Význam změny postojů je pro tuto práci klíčový, především z důvodu nutnosti působení na nikoli ojedinělý negativní postoj občana vůči Policii České republiky. Samozřejmě existuje značné množství výzkumů zaměřených na způsoby, jak ovlivňovat změnu názorů a postojů, přičemž častým tématem je možnost snížení předsudků.¹⁴

Heider považuje za žádoucí dosažení stavu kognitivní rovnováhy, která značí vzájemný soulad postojů člověka. Naopak nesoulad neboli disonance představuje pro člověka stresor a proto lidé jednají ve snaze tuto tenzi odstranit nebo alespoň redukovat.¹⁵

V sociální psychologii je pro výzkum typické zacílení na otázku formování a změnu postojů. Většina autorů (např. A.H. Eagly, S. Himmelfarb, S. Chaiken) se snaží o zhodnocení existujícího stavu poznání této tematiky, přičemž se shodují, že hlavním prostředkem změny postojů je persvaze nebo přesvědčování.¹⁶

---

¹¹ VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 127 - 128.

¹² Tamtéž s. 135.

¹³ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009, s. 247.

¹⁴ HAYES, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 7. Praha: Portál, 2013, s. 102.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 138.

2.3 Předsudky jako specifický typ postojů

Předsudky jsou zvláště významným druhem postojů, pro který jsou typické určité znaky odlišující je od postojů obecných. Se slovem předsudek bývá obvykle spojován určitý pejorativní význam, neboť bývá často nesprávně spojováno s negativními a neodůvodněnými postoji (např. vůči menšinám). Pojem předsudek nemusí zahrnovat pouze negativní zhodnocení, ale také pozitivní. Pojem předsudků měl původně význam předčasného úsudku, emocionální akcent přízně či nepřízně, který je typický pro dnešní chápání tohoto termínu, získal až později.¹⁷

Hayesová definuje předsudek následovně: „Předsudek je fixovaný, předem zformovaný postoj k nějakému objektu projevující se bez ohledu na individualitu nebo povahu tohoto objektu. Člověk, který má předsudky, nezvažuje při posuzování druhých žádná alternativní vysvětlení. Výsledek jeho interpersonálního hodnocení je dopředu určen nějakou libovolnou vlastností toho druhého.“¹⁸

Mezi podstatné znaky předsudků patří, jsou to silně emočně akcentované postoje, které jsou velmi odolné vůči změnám.¹⁹ Krech, Crutchfield a Ballachey specifikovali funkci předsudků následovně: „Předsudky mohou sloužit různým funkcím, např. mohou ospravedlňovat patologické nepřátelství, zdůvodňovat kulturně nepřijatelné potřeby a chování ve službě kulturně přijatelných aspirací, pomoci zvládnout potlačené potřeby, zdůraznit city sobectví, ochránit proti ohrožení sebeúcty, pomoci k bohatství...“²⁰

Z výše uvedeného plyne častá silná emoční angažovanost a zabarvenost, která je pro předsudky typická. Především negativní předsudky založené kupříkladu na zkresleném obrazu práce policie podávaném médiu mohou silně ovlivňovat názory a postoje veřejnosti k policii. Jejich změna je nepochybně výzvou a důvodem k zamyšlení nad efektivnější informační strategií.

---

¹⁷ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009, s. 276.

¹⁸ HAYES, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 7. Praha: Portál, 2013, s. 121.

¹⁹ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009, s. 277.

²⁰ Tamtéž.

3 Policie České republiky

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který byl zřízen 21. června 1991 zákonem České národní rady. Hlavním úkolem je nejen služba veřejnosti, ale také ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti.²¹ Úkoly nevykonávají pouze policisté, ale také zaměstnanci policie. Policie České republiky působí pouze na území České republiky, pokud zákon nestanoví jinak. Právní úprava se nachází v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ze dne 17. června 2008.²²

Tato kapitola se zabývá historií Policie od středověku až po současnost. Zmínka zde bude také o organizaci a řízení Policie České republiky, jejích povinnostech a oprávněních.

3.1 Historický vývoj právní úpravy Policie České republiky

V této podkapitole se práce zabývá vývojem právní úpravy policie během významných historických období. Přehled začíná obdobím středověku až do roku 1918, další období počíná vznikem Československa a končí začátkem 2. Světové války, následuje období protektorátu Čechy a Morava, poválečné období. A poslední podkapitola mapuje období od roku 1989 až po současnost.

3.1.1 Historický pohled na vývoj policie do roku 1918

Součástí zvyklostí ve středověku byla povinnost občana spolupracovat na dopadení zločinců. Ve Vídni, dle městského zřízení vydaného Ferdinandem I. roku 1526, byla funkce policie vykonávána samotnými měšťany, přičemž velitelem byl purkmistr. Od roku 1368 byli ve Vídni najímání městští žoldnéři jako stráže bran, mostů, atd.. Žoldnéři z povolání působili ve vídeňské policii od poloviny 15. století. Mezi nejvýznačnější vídeňské bezpečnostní složky od 16. do

---

²¹ VOKUŠ, Jirí. *Policie České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 3.

²² ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 37 – 49.

18. století patřila Stadtguardia a Rumorwache.²³

Bezpečnostní složky byly již od počátku označovány různými názvy. Setkáváme se s pojmy Sbor národní bezpečnosti (SNB), policie, četnictvo, milice, žandarmerie atd.. Slovo policie má původ v řeckém slově polis, stejně jako politika, což znamená obec či město a v přeneseném významu stát.²⁴

Za první relevantní reformu státní právy lze považovat tu z roku 1749. „Podstatnými složkami této reformy bylo oddělení policejní správy od justice, zřízení krajských úřadů s vrchním dozorem nad policií a dále specifický vývoj policie ve Vídni.“²⁵ Toto vytvořilo vhodné podmínky pro změny, které následovaly. Např. v roce 1776 to byla Tereziánská policejní reforma, která zřídila policejní ředitelství ve Vídni.²⁶

Počátky policejních sborů a tedy i policie spadají do roku 1754, kdy byl Marií Terezií ve Vídni zřízen úřad policejních komisařů, který byl v roce 1772 Josefem II. změněn na policejní ředitelství. Posléze, roku 1784, byla zřízena policejní ředitelství na území Československé republiky v Bratislavě, Brně a Praze. Na venkově a v ostatních městech výkon bezpečnostní služby příslušel městským obcím a vrchnosti.²⁷

Od roku 1868 byla policie podřízena Ministerstvu pro zemskou obranu a veřejnou bezpečnost a od roku 1870 byla podřízena ministerstvu vnitra, což platilo až do rozpadu monarchie. Policisté byli zaměstnanci obce či města (podléhali obecnímu zastupitelstvu) nebo státu (podléhali příslušnému policejnímu ředitelství). Městská a obecní policie působila pouze lokálně, v menších městech. Charakteristická pro ni byla malá efektivita práce a poměrně malý počet členů, což vedlo na konci 19. stol. k rozhodnutí politických orgánů zavést inspekční dohled četnictva nad těmito složkami. Na rozdíl od městské a obecní policie, státní policie působila ve větších, významnějších městech, kde byla policejní ředitelství, komisařství nebo expozitury. Co se týče vnitřní organizace, policie se dělila na policii tajnou a policii uniformovanou. V dobách

---

²³ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Themis, 1997, s. 45- 46.

²⁴ SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 9- 13.

²⁵ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Themis, 1997, s. 47.

²⁶ Tamtéž s. 48.

²⁷ SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 14.

monarchie měla policie dvě základní funkce. Hlavním a prvořadým úkolem byla ochrana státu a státního pořádku, druhým, méně významným úkolem byla ochrana osob a jejich majetku.²⁸

Do působnosti policejním úřadům bylo dáno statutem roku 1850 až do rozpadu monarchie:

- „předcházení a bránění zákonnou cestou všem nebezpečím, která ohrožovala panovníka a císařský dům, zákonný řád, blaho státu a jednotlivce,
- udržování veřejného pokoje a řádu ve svém obvodu,
- překažení útoků na pokoj a řád a poškození osob i vlastnictví, ať už k němu došlo náhodou či úmyslnou nebo neúmyslnou lidskou činností,
- činění přítrže narůstání škod při porušení řádu a bezpečnosti a odstraňování škodlivých následků,
- pátrání po rušitelích zákona, jejich zadržení a odevzdání povoláním úřadům.“²⁹

3.1.2 Historický pohled na policii od roku 1918 do roku 1939

Po vzniku Československa byl ponechán rakouský systém, kdy výkon bezpečnostních služeb byl diferencován mezi četnictvo, které působilo v terénu, a policii, která působila ve městech. Policie byla státní anebo komunální. Komunální se dělila na obecní a městskou. Postupem času docházelo k zestátnění policejní správy. Četnictvo fungovalo jako výkonný orgán státních politických úřadů. Policie, dříve nazývaná jako Sbory stráže bezpečnosti, byla výkonnými orgány státních policejních úřadů a komunální policie výkonnými orgány obcí.³⁰

Ve dvacátých letech minulého století se nepoužívalo označení policista, ale strážník. Podle zákona č. 230/1922 Sb. z. a n., o sborech stráže bezpečnosti a zákona č. 15/1914 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a státního

---

²⁸ SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 14 – 16.

²⁹ Tamtéž s. 16.

³⁰ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999, s. 19-20.

zřízení bylo vládou Československé republiky dne 5. října 1922 vydáno prováděcí nařízení č. 295. Zmíněnými právními normami byly zavedeny dva sbory. Sbor uniformované stráže bezpečnosti (SUSB) a Sbor neuniformované stráže bezpečnosti (SNSB). Činnosti těchto sborů se lišily. Správní a pořádkovou činnost vykonávala SUSB, kriminální policii vykonávala SNSB.³¹

Počty policejních úřadů vzrostly po roce 1918, to umožňoval zákon č. 165/1920 Sb. z. a. n., o zřizování nových státních policejních úřadů. Největším státním policejním úřadem bylo policejní ředitelství v Praze, poté v Brně a Bratislavě, což platilo již od roku 1784. Avšak zakládaly se i nové např. v Plzni, Ostravě či Kladně. To mělo za následek nárůst počtu státních strážníků až o trojnásobek.³² „Státní policejní úřady vykonávaly zpravidla tyto agendy: péče o zachování veřejné bezpečnosti, pořádku a pokoje, záležitosti spolkové, tiskové a shromažďovací, evidence obyvatelstva, péče o bezpečnost osob a majetku atd..³³

Reakcí na nevýhodnou decentralizaci bezpečnostních složek, kdy byla nedostatečná spolupráce mezi státní policií a ostatními bezpečnostními složkami, bylo vládní nařízení č. 51/1936 Sb. z. a. n., které mělo za vznik jednotného uniformovaného a jednotného neuniformovaného sboru.³⁴

Zaměstnanci policejních sborů se dělili na úředníky a gážisty vyjma hodnostních tříd. Úředníci zabezpečovali kontrolu, dozor a řízení služeb. Gážisté uniformované stráže měli za úkol provádět hlídkování, vykonávat pochůzky a ostatní služby bezpečnostní služby. Gážisté neuniformované stráže zajišťovali službu pátrací, dohlížecí, vyšetřovací a zpravodajskou.³⁵

3.1.3 Historický pohled na vývoj policie v období protektorátu Čechy a Morava

Za dob okupace se mnoho policistů a četníků aktivně účastnilo odbojového hnutí a na konci 2. světové války se téměř všichni zapojili do přímého boje s okupační mocí. V roce 1939, na začátku války, vedení bezpečnostních složek

---

³¹ SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 56.

³² MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999, s. 22-26.

³³ Tamtéž s. 21.

³⁴ Tamtéž s. 36.

³⁵ Tamtéž s. 38.

převzaly říšské orgány, aby udržovaly veřejnou bezpečnost a pořádek. Policisté a četníci s legionářskou minulostí, byli postupně propouštěni, jelikož byli úzce spjati s demokratickými principy, které byly brány jako nebezpečí pro nově zavedený režim. Což vedlo k nedostatečnému personálnímu stavu vládní i obecní policie. V reakci na to bylo založení nových praporů uniformované protektorátní policie v Olomouci a Mladé Boleslavi. Tyto prapory zároveň sloužily i jako školicí střediska pro nastávající policisty a četníky.³⁶

Červenec roku 1942 byl ve znamení změn, v důsledku Heydrichova působení byla pořádková policie nově přejmenovaná na uniformovanou protektorátní policii (kam spadalo četnictvo i uniformovaná státní a obecní police) a bezpečnostní policie byla přejmenována na neuniformovanou protektorátní policii. V návaznosti na tyto změny vznikly funkce generálního velitele uniformované i neuniformované policie. Inspektoři uniformované a neuniformované protektorátní policie, kteří byli podřízeni generálním ředitelům, převzali povinnosti a úkoly, které byly do této doby vykonávány zemskými veliteli nebo úřady.³⁷

Povinnost zřídit si a financovat obecní výkonnou policii měly až na výjimky obce s více jak 10 000 obyvateli. Ministr vnitra vydával směrnice, které upravovaly počty, rozložení a organizaci obecní policie. Členové sboru byli pod správou starosty obce, jeho pověřených zástupců, politických úřadů a ministra vnitra.³⁸

Protektorátní policie byla upravena vládním nařízením č. 77 v březnu roku 1944, kde bylo ustanoveno, že policejní výkonná moc v Protektorátu Čechy a Morava patří protektorátní policii, až na výjimky, kdy spadala podle zvláštních ustanovení pod říšské orgány. Dětila se stejně jako dříve na uniformovanou a neuniformovanou složku. K uniformované složce protektorátní policie náleželo četnictvo, uniformovaná vládní a obecní výkonná policie a požární ochranná policie. Pod neuniformovanou protektorátní policii spadala pouze vládní

---

³⁶ SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 145.

³⁷ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police History, 2001, s. 84 – 85.

³⁸ SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 145.

kriminální a obecní policie. Generální velitelé obou těchto sborů se zařadili pod vedení ministra vnitra.³⁹

3.1.4 Historický pohled na policii v poválečném období

Po válce, v dubnu 1945 byl schválen vládou národní fronty dokument „Budování národní bezpečnosti“, který byl základním pilířem pro vznik jednotného policejního sboru- Sboru národní bezpečnosti (SNB).

V tomto období bylo nutné provést hodně změn. V prvopočátku byla administrativa všech veřejných věcí svěřena národním výborům, které byly podřízeny ministerstvu vnitra. Zásady nového bezpečnostního systému byly utvořeny takto:

- „Četnictvo a policii nerozpouštět, ale očistit a ponechat ve výkonu služby, protože zatím nemohly být nahrazeny novými vycvičenými orgány.
- Podchytit ozbrojenou masu občanstva a snažit se do bezpečnostní služby urychleně začlenit mladé vhodné lidi.
- Utvořit zvláštní pohotovostní jednotky jako zálohu pro pohraničí.“⁴⁰

Zlomovým bodem byl rok 1947, kdy byl vydán zákon č. 149/1947 Sb., o národní bezpečnosti. Mezi úkoly SNB patřilo zejména udržování bezpečnosti a pořádku, hlídání hranic, potírání zločinnosti, ochrana Československé republiky před napadením její svrchovanosti, samostatnosti, citlivosti atd., zabezpečit ochranu ústavních úředníků, šetření o trestném jednání soudním. SNB byl vojensky strukturovaný, jednotný a spadal pod jednotné velení hlavního velitele. Sbor se skládal z pořádkové, kriminální a státo-bezpečnostní složky, navíc ke sboru bylo připojeno bezpečnostní letectvo. Důstojník SNB byl v čele Hlavního velitelství SNB, k plnění svých povinností měl k dispozici několik důstojníků. Služba SNB v okruhu Zemského národního výboru byla koncentrována u zemských velitelství SNB. Služba SNB v okruhu Okresního národního výboru byla soustředěna u okresních velitelství SNB. V okruzích zvláštních úřadů

---

³⁹ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police History, 2001, s. 85.

⁴⁰ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2011, s. 38.

bezpečnosti byla služba vykonávána v rámci místních velitelství SNB. Dle potřeby mohly být ve vybraných obcích zavedeny velitelství stanic SNB, které měly svého velitele a členy. Sbor národní bezpečnosti byl podřízen státním politickým úřadům.⁴¹

Na konci prosince 1948 byl vydán nový zákon o národní bezpečnosti č. 286/1948 Sb. „SNB charakterizuje jako výkonný orgán MV⁴² a krajských a okresních (ústředních) NV⁴³. SNB byl dále charakterizován jako jednotný a vojensky organizovaný sbor, zajišťující ochranu lidově demokratického zřízení, střežení státní hranice, zajišťování bezpečnosti osob a majetku a udržování veřejného pořádku.“⁴⁴

Zemské národní výbory zanikly v reakci na vznik třinácti krajů. Pro zabezpečení povinností národní bezpečnosti byla založena krajská velitelství národní bezpečnosti. Velitel byl ustanoven ministrem vnitra.⁴⁵

Rok 1965 byl dalším významným rokem ve vývoji SNB. Zákon č. 70/1965 Sb., o Sboru národní bezpečnosti charakterizoval Státní a Veřejnou bezpečnost jako samostatně působící složky v SNB. SNB byl uspořádán podle krajů a okresů, na okresech byla organizována dle obvodů.⁴⁶ Posláním SNB bylo zabezpečení společenského, socialistického a státního ustavení, bezpečnost osob a majetku a zabezpečení veřejného pořádku. SNB bylo podřízeno ministru vnitra, byl to sbor strukturovaný, dle vojenských zásad a ozbrojený.⁴⁷

Posledním zákonem, který upravoval SNB, byl zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti. Poslání, charakteristika, ale i vymezení SNB zůstávají stejná. Naopak úkoly byly pozměněny. Mezi nové úkoly patřilo:

- „soustředování a zpracování informací důležitých pro bezpečnost státu a jeho politický a hospodářský rozvoj,
- zabezpečování ochrany ústavních činitelů,

---

⁴¹ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2011, s. 39- 41.

⁴² Ministerstvo vnitra

⁴³ Národní výbor

⁴⁴ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2011, s. 44.

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: NLN, 2011, s. 465- 466.

⁴⁷ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2011, s. 46..

- podílení se na zajišťování úkolů stanovených předpisy o ochraně státního, hospodářského a služebního dohledu,
- plnění úkolů stanovených v ochranném dohledu.⁴⁸

Mezi součásti SNB patřila Veřejná bezpečnost, Státní bezpečnost, Bezpečnostní letectvo, školy a systém vzdělávání, Pohotovostní pluk Veřejné bezpečnosti Československé republiky, Muzeum Sboru národní bezpečnosti a pomocné aktivity občanů. Veřejná bezpečnost spadala pod resort Ministerstva vnitra. Velitelství VB spravoval velitel, který měl své dva zástupce a pomocníka pro hlídkovou a strážní službu a pro bojový výcvik. Dvěma složkami bezpečnosti, které působily v krajích, byli Krajské velitelství státní bezpečnosti a národní bezpečnosti. Veřejná bezpečnost měla podřízené tři služby, pořádkovou, dopravní a kriminální.⁴⁹

3.1.5 Policie od roku 1989 až po současnost

Další změny v právní úpravě, týkající se Policie České republiky proběhly až po revoluci v roce 1989. Zákon č. 333/1991 Sb., o Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie zrušil předešlý zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti a nahradil předchozí právní úpravu. A Policie České republiky byla upravena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Po 1. 1. 1993 má Česká i Slovenská republika každá svou vlastní právní úpravu. Zákon z roku 1991 byl zrušen zákonem č. 26/1993 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, a o opatřeních s tím souvisejících. Národní úpravou po roce 1993 byl tedy předešlý zákon o policii (zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky). Vzhledem k tomu, že tento zákon byl spíše normativním převzetím původního zákona o Sboru národní bezpečnosti, neodpovídal plně požadavkům demokratického právního státu, které byly vyjádřeny po vzniku samostatné České republiky. Z toho důvodu také prošel mnoha následnými novelizacemi.⁵⁰

⁴⁸ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2011, s. 48.

⁴⁹ Tamtéž s. 50 - 59.

⁵⁰ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 23.

Novou úpravou je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který platí dodnes. Tento zákon nepřejímá kazuistické vymezení úkolů Policie, které obsahoval zákon předchozí. Nyní si vymežíme zásadní koncepční změny, co přinesl nový zákon:

- V personální oblasti se objevuje tendence rozšířit výkon policejní práce i na zaměstnance zařazené v policii, kteří nejsou policisté. Tito pracovníci vykonávají takzvané nepolicejní činnosti, které také náleží k úkolům Policie České republiky (např. činnosti servisní, administrativní, správní či technické).
- Jak již bylo zmíněné výše, nový zákon nepřebírá kazuistické vymezení úkolů policie, což představuje kýžený krok směrem k vhodnějšímu obecnému vymezení.
- Zákon zakotvuje novou organizační strukturu: Policejní prezidium, útvary s celostátní působností a krajská ředitelství policie.
- Nová právní úprava reguluje také postavení policie v právních vztazích včetně nakládání s majetkem státu.
- Zákon blíže nevymezuje útvary s celostátní působností.
- Tento právní předpis předpokládá sjednocení územní působnosti krajských ředitelství policie s územími samosprávných krajů.
- Nová právní úprava reflektuje změnu trestního řádu v oblasti působnosti při vyšetřování pro útvary Policie České republiky.
- Nový zákon obsahuje zásadu spolupráce mezi policií a obcemi, při místní ochraně veřejného pořádku.
- Zákon zahrnuje působení police v rámci integrovaného záchranného systému.
- Jsou obsažena obecná pravidla ohledně omezování osobní svobody fyzických osob.
- Zákon přináší několik nových institutů, například možnost rušení provozu elektronických komunikací.
- Oproti dosavadní úpravě je rozšířen okruh donucovacích prostředků, například pro dočasné zneschopnění pachatele.

- Úprava právního institutu zkoušky spolehlivosti byla přesunuta do zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů.⁵¹

„Zákon o policii svěřuje příslušníkům významná oprávnění a efektivní nástroje k realizaci úkolů. Při jejich plnění policie z povahy věci více či méně intenzivně zasahuje do lidských práv a svobod. V této souvislosti nelze opomíjet, že tyto zásahy mají své zásadní limity, které umožňují posouzení, zda postupem policie není do těchto práv a svobod vstupováno nad povolenou míru. Základem pro toto posouzení je Evropská úmluva o lidských právech a náš ústavní pořádek.“⁵²

3.2 Organizace a řízení Policie ČR

Policie České republiky je ozbrojený jednotný bezpečnostní sbor, který je podřízen Ministerstvu vnitra. Ministerstvo vnitra neplní funkci přímého řízení činností policie, ale je ústředním orgánem státní správy a zabezpečuje vytváření podmínek pro plnění úkolů policie a její spolupráci se státními orgány, správními úřady a jinými subjekty. Jak již jsme zmínili výše, Ministerstvo vnitra vytváří vhodné podmínky pro plnění úkolů policie tím, že vydává předpisy, vyhlášky a připravuje nařízení vlády. Řídící činnosti při plnění policejních úkolů nemá tedy Ministerstvo vnitra, ale Policejní prezidium České republiky. Osobou, která zodpovídá za plnění těchto činností je Policejní prezident. Policejní prezident a řídicí pracovníci Policie České republiky mají oprávnění spravovat policejní činnosti. Přímým nadřízeným policejního prezidenta je ministr vnitra, který ho také jmenuje a odvolává.⁵³

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v § 6 odstavci 1 taxativně vymezuje útvary Policie České republiky: Policejní prezidium České

⁵¹ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 23 - 30.

⁵² Tamtéž s. 31.

⁵³ MATES, Pavel et al. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 18 – 20.

republiky, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.⁵⁴

- **Policejní prezidium České republiky** je vrcholným orgánem Policie České republiky, řídí činnost a cíle rozvoje policie, zadává úkoly jednotlivým službám, řeší strukturu organizace a vytváří policejním útvarům vhodné podmínky pro plnění úkolů. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny útvary s celostátní působností a krajská ředitelství. Jak již bylo řečeno výše, v čele stojí policejní prezident, který je podřízen ministerstvu vnitra.⁵⁵
- **Útvary policie s celostátní působností** jsou podřízeny Policejnímu prezidiu. Na návrh policejního prezidenta jsou zřizovány ministrem vnitra. Plní specializované funkce po celém území republiky.⁵⁶ Celkem je 14 útvarů, mezi které patří Kriminalistický útvar Praha, Letecká služba, Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování, Pyrotechnická služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Útvar pro ochranu prezidenta a ústavních činitelů, Útvar rychlého nasazení a další.⁵⁷
- **Krajská ředitelství** jsou útvary s vymezenou působností, fungují jako samostatné organizační složky, které jsou na návrh krajského ředitele zřizována policejním prezidentem.⁵⁸ Od ledna 2010 je na našem území 14 krajských ředitelství, které jsou totožné s územími samosprávných krajů. Vymezuje je zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.⁵⁹
- **Útvary zřízené v rámci krajského ředitelství** jsou organizačními jednotkami uvnitř jednotlivých krajských ředitelství, finančně, rozpočtově,

---

⁵⁴ Zákon číslo 272/2008 Sb., o Policii České republiky. In: Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů: Policie ČR: vězeňská služba, BIS, zpravodajské služby: podle stavu k 7. 9. 2015, Ostrava: Sagit, 2015, s. 136.

⁵⁵ VOKUŠ, Jirí. *Policejní prezidium České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 6.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Útvary s působností na celém území ČR. *Policejní prezidium České republiky* [online]. Policie ČR, ©2015 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>

⁵⁸ VOKUŠ, Jirí. *Policejní prezidium České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 6.

⁵⁹ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 61.

personálně i majetkově jsou ve vzájemné kontinuitě. Jsou ukotveny v zákoně o Policii České republiky, § 8, odstavec 2.⁶⁰

3.2.1 Obecní policie

Vedle Policie České republiky, která je upravena zákonem číslo 273/2008 Sb., funguje na našem území také obecní policie, jejíž právní úprava je zakotvena v zákoně č. 553/1991 Sb.. Obecní policie je orgánem obce, zřízeným obecním zastupitelstvem, prostřednictvím obecně závazné vyhlášky a stejným způsobem může být zrušen. Řízena bývá starostou či jiným pověřeným členem zastupitelstva obce. Svou funkci vykonává pouze v rámci obce a ve stanoveném rozsahu spolupracuje také s Policií České republiky. Pokud je obecní policie zřízena městem, hlavním městem Praha nebo statutárním městem, označuje se jako městská policie.⁶¹

3.3 Povinnosti a oprávnění Policie České republiky

Každý policista je nejen během své služby, ale i mimo ni povinen dodržovat určité zásady policejní činnosti. Hlava III., zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je věnována povinnostem policisty. Jedná se o § 9 – 13. Tato pasáž zahrnuje zásadu zdvořilosti, iniciativy, přiměřenosti postupu, prokazování příslušnosti a poučování.⁶²

První zásada, zásada zdvořilosti je obsažena v § 9 zákona o policii. Tato zásada je úzce spjata s Etickým kodexem policisty a Listinou základních práv a svobod. Znění této zásady je následující: „Policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.“⁶³ Vychází již z ústavní ochrany osobnosti, jejíž základ nalezneme v článku 10 odstavec 1 Listiny základních práv a svobod, který

---

⁶⁰ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 58 – 61.

⁶¹ MATES, Pavel et al. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 227 – 235.

⁶² ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 62 - 78.

⁶³ Tamtéž s. 62.

zní: „Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.“⁶⁴ Toto úzce souvisí s koncepcí policejní činnosti jako služby veřejnosti. Na povinnost zdvořilosti dále navazuje Etický kodex Policie České republiky, který bude blíže rozebrán v podkapitole 4. 2.

Druhá zásada, povinnost iniciativy, obsažena v § 10 zákona o policii, zahrnuje povinnost policisty nebo zaměstnance provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření pro zamezení či odstranění ohrožení či porušení vnitřního pořádku i bezpečnosti. Za podmínek § 10 odst. 2 zákona o policii, se tato povinnost vztahuje i na policisty mimo službu. V § 10 odst. 4 jsou určeny výjimky z této povinnosti. Odstavec pátý opravňuje policistu k použití síly či hrozby jejího použití a zakotvuje povinnost užít slova „Jménem zákona“.⁶⁵

Třetí zásadou je přiměřenost postupu, zakotvena v § 11 zákona o policii, která zní: „Policista a zaměstnanec policie jsou povinni:

- a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákonem.“⁶⁶

Zde je na místě vysvětlit termín bezdůvodná újma. Za bezdůvodnou považujeme především újmu, která vznikne v důsledku neoprávněného zásahu policisty nebo neprovedení úkonu.⁶⁷

Čtvrtá zásada, prokazování příslušnosti je upravena v § 12 zákona o policii. Prokazování příslušnosti je nutné při provádění úkonů policisty. K naplnění tohoto účelu slouží služební stejnokroj, služební průkaz nebo odznak policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem. Pokud nemůže využít tyto prostředky, prokáže se ústním prohlášením „policie“. Tuto povinnost nemá

---

⁶⁴ Usnesení předsednictva České národní rady číslo 2/1993 Sb., o vyhlášení listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: Ústava ČR: Listina základních práv a svobod; Parlament, Ústavní soud, Ombudsman, ministerstva; Antidiskriminační zákon, Zákon o Sbírce zákonů; Volba prezidenta: podle stavu k 20. 8. 2012, Ostrava: Sagit, s. 18.

⁶⁵ MATES, Pavel et al. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 27 – 33.

⁶⁶ Tamtéž s. 33 – 34.

⁶⁷ Tamtéž s. 34.

policista, který funguje jako tajný agent.⁶⁸

Poslední zásadou je povinnost poučování, obsažena v § 13 zákona o policii, která zní: „Policista je povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.“⁶⁹

Každé porušení těchto zásad ze strany policisty nebo zaměstnance policie může ovlivnit vztahy s veřejností a jejich postoje. Což mimo jiné vychází z pojetí činnosti policie jako služby veřejnosti, jak již bylo nastíněno výše.

Zákon o Policii České republiky upravuje také oprávnění policisty. Mezi nejvýznamnější patří omezení svobody, policista nesmí s osobou zadrženou zacházet krutě, ani v rozporu s respektem k lidské důstojnosti. Pokud zákon stanoví, je policista oprávněn například odebrat věc, zbraň, vstoupit do obydlí, je-li to nezbytné pro ochranu života osob nebo je zde závažné ohrožení bezpečnosti a veřejného pořádku. V případě domácího násilí je velice důležitý institut vykázání, který se užije, pokud je zde důvodné podezření, že osoba napadená, je ohrožená na životu, zdraví nebo lidské důstojnosti, v takovém případě může policista vykázat útočníka ze společného obydlí i okolí. Významným oprávněním je možnost užít donucovací prostředky, mezi které patří například chvaty, údery, obušek nebo třeba služební pes. Při použití těchto prostředků musí mít na zřeteli, aby nezpůsobil újmu zřejmě nepřiměřenou jednání osoby, proti které je prostředek užít.⁷⁰

---

⁶⁸ MATES, Pavel et al. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 34 – 36.

⁶⁹ Tamtéž s. 36 – 37.

⁷⁰ VOKUŠ, Jirí. *Policie České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 18.

4 Faktory ovlivňující postoje veřejnosti k Policii ČR

„V demokratickém státě je náležité právní vědomí občana o tom, jaká má práva a povinnosti při styku s veřejnou mocí, jedním z předpokladů pro ochranu jeho svobod. Toto vědomí přispívá neméně kladně i k řádnému fungování samotného státu jako entity, jejíž základní jednotku představuje právě občan.“⁷¹ Policie České republiky si zakládá na kvalitní komunikaci s veřejností. Významnou roli hraje přímá každodenní komunikace s veřejností, avšak neméně důležitá je i komunikace zprostředkovaná, pomocí médií.⁷² Tato kapitola se zabývá faktory, které ovlivňují postoje veřejnosti k Policii České republiky. První podkapitola je věnována vztahům police a veřejnosti, kde jsou zmíněny i modely, které slouží ke zkvalitnění tohoto vztahu. Déle se zaměřuje na Etický kodex Policie České republiky, porušení tohoto Etického kodexu a protiprávní jednání policistů. Rozebírá, proč média ovlivňují postoje široké veřejnosti. Závěr je věnován výzkumům, které zmapovaly postoje veřejnosti k Policii České republiky.

4.1 Vztah policie a veřejnosti

Sociální funkce policie je jedním z nejdůležitějších činitelů, které ovlivňují vztah policie a veřejnosti. Náhled veřejnosti na policii je brán jako veřejné mínění, které do velké míry ovlivňuje sociální klima společnosti v daný čas a na daném místě.⁷³

Jedním ze základních stavebních kamenů pro fungování vztahu policie a veřejnosti je předpoklad, že policie má vzbuzovat určitou míru autorit. Autoritu můžeme odvozovat z několika zdrojů: „Autoritu moci můžeme obecně dělit na vnucenou, získanou na základě strachu ze sankcí, a na autoritu uznanou, získanou na základě přesvědčení, že nositel autority je v dané oblasti kompetentnější než

---

⁷¹ KOPAL, Jiří. *Občan, zákon a policie*. Brno: Ekologický právní servis, 2001, s. 5.

⁷² VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 76.

⁷³ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 181.

samo individuum a moc jím vykonávaná je legitimní.⁷⁴

Vztah policie k veřejnosti můžeme chápat jako vztah dvou „úrovní nebo poloh“. První chápe vztah policie k veřejnosti jako vztah služby, druhý jako vztah důvěry a spolupráce. Základem policejní profese jako služby je profesionalita, umění dobře se rozhodnout, co ostatní potřebují a chtějí, a přebrat za toto rozhodnutí zodpovědnost. Podmínkou pro co nejefektivnější pracovní činnost je blízkost služby k občanovi a občanské společnosti, přičemž občan je zákazníkem státní správy, již je policie součástí, veřejnost zde zastává pozici bezpečnostního partnera policie. Důvěra a spolupráce je pro vztah policie k veřejnosti velice důležitým sociálním faktorem. Aby tento vztah byl co nejkvalitnější, základním předpokladem je předvídatelné jednání a schopnost jej ovlivnit. Důvěru mezi policií a veřejností ovlivňují například tyto faktory: sociální klima společnosti, mediální obraz policie a její činnosti, bezpečnostní stav státu, rychlost a úspěšnost ve vyšetřování trestných činů.⁷⁵ Nicméně Nesvadba ve své publikaci uvádí: „Ukazuje se, že daleko více než skutečnost, že není v silách policie objasnit všechny trestné činy a zatknout všechny jejich pachatele, narušují – ze strany policie – vztah důvěry takové případy, kdy se jednotliví policisté dopouštějí nezákonného nebo neetického chování a jednání, zejména zneužívání pravomoci veřejného činitele, korupce, arogantního jednání, brutality, falšování důkazů, upravování svědectví, skutků prokazující profesní nekompetentnost atd.“⁷⁶ Reakcí na podcenění malých drobností, jako jsou například nedostatečná úroveň v oblasti výstroje, slovního vyjadřování, kultury vystupování atd., může být agresivita ze strany občana, ztráta důvěry či psaní stížností.⁷⁷

4.1.1 Metody spolupráce policie s veřejností

Obsahem kapitoly je uvedení tří různých přístupů, modelů, které slouží k dosažení dobrých vztahů mezi veřejností a policií. Od 70. let minulého století se v Americe a západní Evropě prosazovaly vzory, které více akceptují vliv

---

⁷⁴ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Základy filosofie a profesní etiky*. 3. upr. vyd. Praha: Vydavatelství Policejní akademie ČR, 1999, s. 127.

⁷⁵ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 182 – 184.

⁷⁶ Tamtéž s. 184.

⁷⁷ Tamtéž s. 184.

veřejnosti ke službě policie. Pro lepší porozumění si představíme tři obecné modely: „Public relations“, „Human Relations“ a „Community policing“.

- **„Public relations“** je přístup, který je zaměřen na probuzení ochoty veřejnosti spolupracovat s policií. Za tím účelem policie rozšiřuje své kompetence i do oblastí, které vybočují ze standardní policejní role. Vznikají nová PR – oddělení, která navazují spolupráci s veřejností nejen v oblasti potírání zločinnosti, ale také v mnoha nadstandardních službách, jako je například hlídání opuštěných budov nebo péče o nalezená či zraněná zvířata. PR – oddělení se vyskytují v menších městech nebo ve venkovských komunitách. Výzkumy dokázaly, že tato činnost, dle veřejného mínění, má větší respekt, neboť policisté sdílejí stejné hodnoty jako lidé.
- **„Human relations“** předpokládá, že na straně veřejnosti je nepřátelství či lhostejnost vůči policii a snaží se o spolupráci, která spočívá ve vzájemném porozumění. Tento model respektuje rozdílné hodnoty a ideje mezi lidmi, veřejností a policií. Je si vědom, že tyto konflikty je lepší řešit jinými prostředky, než užitím násilí.
- U nás byl projekt **„Community policing“** navázán v roce 2005 na projekt EFQM (European Foundation for Quality Management), jehož pilotní verzi zahájila Policie České republiky již v roce 2001. Hlavní funkcí EFQM je zkvalitnění systému řízení práce. Výsledkem projektu EFQM, v rámci Policie České republiky, byl vznik organizačního systému na podporu kvality práce krajských policejních ředitelství a policejního prezidia.⁷⁸ „Community policing“ si klade za cíl zapojení veřejnosti do policejní práce, aby se zvýšila její prestiž, autorita a zejména efektivita. Hlavní myšlenkou tohoto přístupu je tedy, že policie plní funkci služby veřejnosti, ne pouze funkci „trestní služby“ pro pachatele trestných činů.⁷⁹ V reakci na trend, kdy se úspěšnost policejní práce hodnotí podle kvantitativních měřítek a ne podle kvalitativních, vzniká tento model, který se snaží dosáhnout odstranění příčin trestné činnosti, ne pouze jejich

---

⁷⁸ VOKUŠ, J. Policie České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 70.

⁷⁹ BROWN, B. 2014. Community Policing. *The Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice*, s. 1.

následků. Je to tedy model, který má proaktivní přístup, který hledá, v oblasti prosazující zákonnost, společné řešení, vyhledávání a pojmenovávání problémů. Mezi zásady, na kterých spočívá uvedený princip, patří: kriminalita je věcí spolupráce veřejnosti a policie, ne pouze policie; policie je typem veřejné služby a má zapotřebí vědět, jaká mají občané očekávání; policisté musí rozpoznat včas problémy, které jsou bezpečnostního charakteru a najít jejich řešení, k tomu je zapotřebí dobré orientace na daném území; tam, kde se mohou spolehnout občané na policii i na sebe navzájem, se cítí bezpečně; pořádat pravidelná setkání policie a občanů; publikování výročních zpráv pro dané území, přístupné všem občanům; přednášky policistů ve školách na téma občanské zodpovědnosti a prevenci kriminality. „Community policing“ si klade za cíl udělat z občanů partnery policie a zvýšit jejich angažovanost v potírání kriminality. Občan se stává „zákazníkem státní správy“ ne pouze „poddaným“, jak tomu za dob totalitních režimů bylo.⁸⁰

Poslední zmínku v této kapitole budeme věnovat projektu, který souvisí s modelem „Community policing“. Jmenuje se projekt P1000 a je to nejrozsáhlejší projekt české policie za posledních čtyřicet let. Obsahem tohoto projektu je modernizace služeben, vznik recepcí, které budou sloužit ke styku občanů nejen s policisty, ale i kvalifikovanými občanskými zaměstnanci policie. „Cílem je vytvořit moderní, tvořivé a důvěryhodné prostředí, v němž se daleko lépe podaří navázat dialog s občanem, který se rozhodl na policii obrátit, pomoci překonat případnou (psychologickou či jinou) bariéru, dát mu pocit jistoty, klidu a bezpečí - a zejména naděje.“⁸¹ V roce 2006 byla realizována první etapa modernizace policejních služeben, v rámci projektu P1000, která zahrnovala opravu a údržbu objektů a investice do vnitřního vybavení, výpočetní techniky a komunikačních technologií, čímž došlo k významnému zlepšení podmínek na více než 500 služebnách policie. Významným přínosem je připojení všech obvodních oddělení policie k internetu. Druhá a třetí etapa modernizace následovaly. Zajímavou

---

⁸⁰ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 185 – 187.

⁸¹ Tamtéž s. 187 – 188.

součástí projektu byl koncept pojízdných pracovišť, čímž se rozumí mobilní kanceláře pro práci policistů v terénu.⁸²

4.2 Etický kodex policisty a Policie ČR

Etika je vědní obor, který patří mezi filozofické disciplíny, zabývající se tematikou mravních jevů. Svůj název odvozuje od řeckého slova *ethos*, které má několik významů spojených s různými stádii vývoje lidské společnosti:

- „znamená bydliště, obydlí, byt nebo vlast (v těchto významech se používá většinou v plurálu);
- vyjadřuje zvyklosti, životní způsob člověka, obyčeje, mravy, obvyklé chování člověka, může označovat i jeho původ;
- označuje mravní vědomí, mravní smýšlení, přesvědčení, jednání, mravnost, morálku, ale i charakter.“⁸³

Pro etiku v rámci chování policisty je relevantní spojení druhého a třetího vymezení předmětného pojmu. Nyní je vhodné uvést základní charakteristiku profesní etiky policisty: „Měla by poskytovat přesvědčivé sociální, právní a filozofické zdůvodnění mravních norem, hodnot, principů a povinností, které je nutno respektovat a dodržovat při výkonu policejní profese. Je zřejmé, že profesní etika není disciplínou výlučně filozofickou, ale má do značné míry interdisciplinární charakter.“⁸⁴

Etický kodex Policie České republiky vychází z rezoluce Rady Evropy č. 690/1979, která ve své Deklaraci o policii obsahuje základní etické povinnosti policisty, například povinnost každého policisty plnit úkoly uložené mu zákonem. Dalším mezinárodním dokumentem, který silně ovlivnil vydání Etického kodexu Policie České republiky, byl Evropský kodex policejní etiky z roku 2001.⁸⁵

Etický kodex Policie České republiky byl vydán dne 21. ledna 2005

---

⁸² *Reforma Policie České republiky, aneb, Pomáhat a chránit*. Praha: CEVRO Institut, 2012, s. 100.

⁸³ SEMRÁDOVÁ, Ilona. *Etika*. Vyd. 4. upr. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2009, s. 6.

⁸⁴ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika v dokumentech*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 2000, s. 7.

⁸⁵ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 206 – 208.

rozkazem policejního prezidenta č. 1/2005 za účelem popsání principů, hodnot a norem, které by měl dodržovat a sdílet každý policista. V upravené podobě byl znovu vydán dne 2. ledna 2009 rozkazem policejního prezidenta o profesní etice Policie České republiky.⁸⁶

Kvalita vztahu mezi veřejností a policisty je ovlivňována mnoha faktory. Občan očekává od policisty poskytnutí pomoci, zaručení bezpečnosti, ale také zdvořilé chování. I když funkce policisty ve společnosti jsou formálně dána zákonem, vyžaduje se od nich propojení příkladného chování se stoprocentní profesionalitou. Kvalitu tohoto vztahu a dobré pověsti policie může ohrozit jakákoliv disharmonie ve výkonu služby, ať už se jedná o porušení základních pravidel nebo špatné návyky či špatné chování policisty. Vztah mezi veřejností a policií determinuje také sociální uznání policejní profese a její prestiž.⁸⁷ V následujících odstavcích jsou uvedeny jednotlivé principy Etického kodexu policie České republiky.

Mezi hlavní cíle Policie České republiky se řadí ochrana bezpečnosti, pořádku ve společnosti, práva a svobody osob, prosazování zákonnosti, preventivní působení proti trestné činnosti a boj proti ní. Dále také aspirace o podporu a důvěru veřejnosti.⁸⁸

Podstatnými hodnotami Policie České republiky jsou:

- „profesionalita,
- nestrannost,
- odpovědnost,
- ohleduplnost,
- bezúhonnost.“⁸⁹

Policie České republiky má vůči společnosti určité závazky, mezi něž patří prosazování zákonů adekvátními prostředky, kooperace s veřejností a institucemi. Důstojné zacházení, slušné a důvěryhodné jednání s lidmi. Respektování kulturních odlišností a jednání se všemi korektně a bez rozdílu. Při službě

---

⁸⁶ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 209.

⁸⁷ DUFKOVÁ, Ivana a Jiří ZLÁMAL. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex Policie České republiky*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005, s. 47.

⁸⁸ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 283.

⁸⁹ Tamtéž.

využívat taktnost a postupovat dle principu volného uvážení. Donucovací prostředky používat jen tehdy, pokud to zákon dovolí. Za každou osobu, která byla omezena na osobní svobodě Policií České republiky, nést odpovědnost. Držet mlčenlivost o informacích, které byly zjištěny během výkonu služby. Odmítnout jakékoliv formy odpustků a netolerovat tuto činnost ani u jiných příslušníků Policie ČR, vyvarovat se jednání, které by mohlo být klasifikováno jako střet zájmů.⁹⁰

Etický kodex se netýká pouze vzájemného chování mezi společnostmi a policisty. Zmiňuje se i o závazcích, které mají příslušníci Policie ČR mezi sebou. Policisté by měli mezi sebou spolupracovat a projevovat vzájemnou úctu, slušnost, korektnost a profesní kolegiálníitu, je vyloučena jakákoliv forma šikany či zvýhodňování jak ze strany nadřízených, tak i spolupracovníků. Jakékoliv jednání, kterého se dopustí jiní příslušníci Policie a které není v souladu s Etickým kodexem Policie České republiky nebo je trestné, netolerovat.⁹¹

Každý policista by měl reprezentovat Policii České republiky svým profesionálním vystupováním a jednáním, vždy mít upravený zevnějšek, jednat poctivě ve službě i mimo ni.⁹²

Každý policista, který se řídí Etickým kodexem a jedná dle zákonů, je hoden úcty a respektu veřejnosti. Pokud se někdo setká s jednáním policisty, které není v souladu s těmito zásadami, změní to nevyhnutelně celkový pohled a názor na Policii ČR.

„Smyslem etického kodexu policie a důsledkem jeho dodržování by mělo být prohloubení důvěry občanů v policii, zlepšení image policie a její profesionalizace. Optimalizace vztahu veřejnosti a policie je nezbytnou podmínkou úspěšného plnění sociálních funkcí policie v demokratickém právním státě.“⁹³

---

⁹⁰ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 283.

⁹¹ Tamtéž s. 283 – 284.

⁹² Tamtéž.

⁹³ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Základy filosofie a profesní etiky*. 3. upr. vyd. Praha: Vydavatelství Policejní akademie ČR, 1999, s. 134.

4.3 Porušení etických norem a trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů

I když by policisté měli být vzorem pro společnost a neměli se dopouštět protizákonného jednání, či jednání v rozporu s Etickým kodexem policie České republiky, není tento jev vzácný. Ministerstvo vnitra každoročně vydává, ve srovnání s rokem uplynulým, Zprávu o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky. Čerpá z informací ze Zprávy o činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS). GIBS má na starosti vyhledávání, odhalování a prověřování trestných činů, kterých se dopustili příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, celníci, příslušníci inspekce a zaměstnanci zařazení ve výkonu práce u inspekce nebo Policie České republiky. Pro potřeby této práce se zaměříme pouze na údaje, týkající se Policie České republiky.⁹⁴

Protiprávní jednání příslušníků a občanských zaměstnanců bezpečnostních sborů prošetřovala GIBS v roce 2014 u 454 osob, což je o 64 více než v roce 2013. Byl zaznamenán nárůst trestné činnosti, která spadá do vyšetřování GIBS, nejvíce bylo stíhaných civilních osob pro spolupachatelství s příslušníky nebo zaměstnanci bezpečnostních sborů. Naopak k poklesu došlo u počtu stíhaných příslušníků Policie České republiky, tato klesající tendence byla zaznamenána již v předešlém roce 2013. V roce 2014 bylo zadokumentováno GIBS 549 trestných činů u 313 osob, 290 trestných činů bylo spácháno příslušníky Policie České republiky a 23 zaměstnanci Policie. Zde naopak můžeme zaznamenat stoupající tendence oproti roku předešlému v počtu trestných činů. Třetina všech pachatelů trestných činů byla ve výkonu služby 5 až 10 let. GIBS v roce 2014 podala celkem 94 návrhů na podání obžaloby, o 32 méně, než v roce 2013. Příslušníci Policie se v roce 2014 dopustili korupčního jednání v 19 případech, což je o 7 více, než v roce 2013.⁹⁵ A proto budeme v následující části této kapitoly více rozebírat korupci a korupční jednání.

Neetické chování obecně vychází ze dvou typů faktorů: endogenních, které se dělí na biologické a psychické, a exogenních, které zahrnují například vliv

---

⁹⁴ Statistiky kriminality - dokumenty: Zpráva o bezpečnostní situaci na území České republiky za rok 2014. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>.

⁹⁵ Tamtéž.

sociálních konfliktů.⁹⁶ Nyní se zaměříme na některé typy neetického chování policistů – korupci, zneužití přímého donucení a nevhodné chování na veřejnosti a vůči veřejnosti.

Korupci lze definovat jako: „vztah mezi dvěma subjekty (jednotlivci, skupinami, institucemi), z nichž jeden (korumpující) nabízí (a většinou i poskytuje) druhému (korumpovanému) určitou formu odměny (jakéhokoli významnějšího materiálního i nemateriálního charakteru) za poskytnutí (či příslib) neoprávněné (nebo někdy i oprávněné) výhody a druhý (korumpující) očekává (či vyžaduje) od prvního, že za poskytnuté výhody mu bude nabídnuta a poskytnuta určitá forma odměny.“⁹⁷ Je tedy zjevné, že jde o jev negativní, sociálně patologický. Korupce u policie je jedním z nejvíce společensky škodlivých jednání, kterých se policista při výkonu své profese může dopustit, a podle toho je také společností odsuzována. Sůva vymezuje policejní korupci následovně: „Jednání korupčního typu se policista dopouští tehdy, když – stručně (a tedy s jistou nepřesností) řečeno – zneužije svých pravomocí a své (policejní) autority k osobnímu prospěchu nebo prospěchu druhé osoby, ať už je prospěchem míněno materiální (nejčastěji finanční) ‘odměna’, služba nebo zvýhodnění.“⁹⁸ Rozlišujeme několik druhů policejní korupce:

1. Banální (triviální) korupce, která zahrnuje například jednání spočívající v prominutí přestupků za úplatu či přijetí drobného daru.
2. Spíše sofistickovaná, kam můžeme zařadit například vydírání pachatele či předstírání dopravní nehody.
3. Sofistikovaná, nejzávažnější, například neoprávněné poskytnutí informací z policejní databáze.⁹⁹

Od roku 2007 funguje „Stálá protikorupční komise Policie ČR“, která je poradním orgánem Policejního prezidenta a plní zejména tyto úkoly:

---

⁹⁶ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 233.

⁹⁷ CEJP, M.; KOTULAN, P.; JANDA, P. *Korupce*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1996, s. 3. Citováno dle: NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 235.

⁹⁸ SÚVA, J. *Korupce v příbězích 1*. Praha: Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze, 2008, s. 3. Citováno dle: NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 243 - 244.

⁹⁹ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 244.

1. „navrhuje, zpracovává, projednává a doporučuje policejnímu prezidentovi formy a metody implementace Rezortního interního protikorupčního programu a jeho další rozvoj, při čemž spolupracuje s Ministerstvem vnitra, orgány veřejné správy, institucemi, nevládními organizacemi, občanskými sdruženími a odbornou veřejností,
2. provádí metodickou a kontrolní činnost na úseku aplikace protikorupčních opatření u organizačních článků policejního prezidia a útvarů policie,…”¹⁰⁰

Dalším druhem neetického chování policisty je **zneužití přímého donucení**. Zákon taxativně vymezuje škálu donucovacích prostředků, které je policista oprávněn použít při prosazování zákonnosti a udržování veřejného pořádku. Volba použití těchto prostředků závisí na volném uvážení policisty, ovšem měla by se vždy pohybovat v rámci zákonných mezí. Určit moment mezi zákonné kompetence není snadným úkolem, v čemž se tento jev neetického chování odlišuje od korupce, která je zjevně patrná.¹⁰¹

Posledním typem neetického chování, kterým se budeme zabývat, je **nevhodné chování na veřejnosti a vůči veřejnosti**. Během své služby, by si měl každý policista být vědom skutečnosti, že interakce s občany vyžaduje určité speciální formy chování a je často spojená s mimořádným stresem. Chování můžeme rozdělit do dvou oblastí: běžné chování a ústrojová kázeň a komunikace policistů s občany. Rizikovým faktorem vzniku tohoto neetického chování jsou zejména komunikačně náročné situace, ke kterým dochází například při kontaktu s problémovými jedinci.¹⁰²

Výše popsané chování může, pokud dosáhne určité intenzity, naplnit skutkovou podstatu různých trestných činů. Například přijetí úplatku podle § 331 trestního zákoníku.¹⁰³

Leo Salvat ve své publikaci uvádí jako nejčastější motivace kriminálního jednání policistů například tyto pohnutky: vylepšení finanční situace, touha po

---

¹⁰⁰ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 252.

¹⁰¹ Tamtéž s. 255.

¹⁰² Tamtéž s. 261 - 264.

¹⁰³ Zákon číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Trestní předpisy: podle stavu k 20. 1. 2014*, Ostrava: Sagit, 2014, s. 86.

zisku, korupční příležitost, špatný příklad druhých, patologické hráčství a alkoholismus nebo nedostatečná kontrola ze strany nadřízených.¹⁰⁴

4.4 Média a jejich vliv na postoje široké veřejnosti k Policii České republiky

„Představy o vlivu médií na postoje vycházejí z předpokladu, že média jsou schopna obsahy, které ve svých produktech nabízejí, vytvářet, formovat a rozvíjet názory, postoje a přesvědčení svých uživatelů a v důsledku i celé společnosti nebo jejích velkých skupin. Jakkoli není možné nacházet univerzálně platné modely vztahu mezi konkrétními obsahy a konkrétními účinky, přece lze mít za prokázané, že v této oblasti média působí ponejvíce tak, že posilují již existující postoje, názory (a teda i předsudky), a dokonce i obecné nazírání na svět...“¹⁰⁵

Než se budeme konkrétně zabývat významem médií ve společnosti a jejich vlivem na postoje veřejnosti, je vhodné vymezit základní pojmy – média a masová média. Slovo médium pochází z latiny a „...znamená prostředek, prostředníka, zprostředkující činitel – tedy to, co něco zprostředkovává, zajišťuje.“¹⁰⁶ Z předložené definice plyne, že se jedná o prostředek přinášející někomu určité sdělení. Masová média jsou specifickým druhem médií, která se vyznačují následující charakteristikou: „Jejich podstatným rysem je skutečnost, že nepodporují vysílání a přijímání sdělení na obou stranách, nýbrž svou podstatou staví jednoho účastníka do role vysílatele (podavatele) a druhého do role příjemce.“¹⁰⁷ Jejich význam spočívá ve tvorbě sociálních vazeb ve společnosti, utvrzování skupinové identity a pomoci jedinci nalézt jeho místo v rámci společnosti.¹⁰⁸

Vliv a význam médií je pro dnešní moderní společnost nezpochybnitelný. Na tomto tvrzení se shoduje většina autorů, jak dokládají následující citace: „Masmédia jsou ústředním zprostředkujícím činitelem, a tedy i nástrojem PR

---

¹⁰⁴ SALVET, Leo. *Kriminalita policistů České republiky*. Praha: Linde, 2011, s. 21.

¹⁰⁵ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 358.

¹⁰⁶ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, s. 16.

¹⁰⁷ Tamtéž s. 21.

¹⁰⁸ Tamtéž s. 21 – 22.

k přenosu zájmových sdělení. Jsou klíčovým komunikačním kanálem moderní společnosti.¹⁰⁹ „Média jsou nejdůležitějším mezičlánkem ve vztahu k veřejnosti, a proto je extrémně důležité budovat a udržovat s nimi dobré vztahy.“¹¹⁰

Rozlišujeme několik druhů masmédií, které se vyvíjely postupně v čase. Prvním masovým médiem byl tisk, který se masově rozšířil až v 19. století, označovaný jako médium vizuální. Ve 20. století se významně rozmohl rozhlas jako médium auditivní. V druhé polovině 20. století se pak výrazně prosadila televize (médium audiovizuální). Teprve od počátku 21. století zasahuje do života společnosti významně internet jako jev, který je momentálně médiem patrně nejrozšířenějším a nejvlivnějším. Masmédia plní několik funkcí. Nejdůležitější je funkce informativní, formativní, komunikativní a rekreativní.¹¹¹ Pro účely této práce je nejvíce relevantní funkce informativní a komunikativní.

V rámci vztahu Policie České republiky k médiím je mimořádně důležitá role tiskového mluvčího, který je prostředníkem komunikace mezi nimi. „Tiskový/á mluvčí vede tiskové konference, připravuje tiskové zprávy, monitoruje média, stará se o image své firmy a jejích lidí. Formuluje komunikační strategii podniku, kterou i aktivně realizuje.“¹¹² V komunikaci s médii by příslušníci policie měli jednat podle určitých zásad. „Jde-li o policii, je lépe počítat s tím, že do určité míry jsou ve hře všichni, nikoli jen tiskový mluvčí. Tiskový mluvčí jsou z tohoto pohledu specialisté, odborníci, kteří v mediálních situacích nesmí zklamat. Ale i ostatní policisté v ‘‘první linii’’ by měli být připraveni dobře zvládnout jednoduchou komunikaci s novinářem na místě a odpovědět na srozumitelné přímé dotazy, jestliže tím neporuší stanovené zásady.“¹¹³

Jedním z prostředků mediální komunikace policie s veřejností jsou také preventivně informační pracoviště, zřizovaná na všech útvarech s územní působností a policejním prezidiu. Jejich činnost je zaměřená nejen na poskytování informací o činnosti policie prostřednictvím sdělovacích prostředků, spolupráci na mediálních projektech (seznamování veřejnosti s prací policie a usilování o vzájemnou spolupráci při potírání zločinnosti a dalších společensky nežádoucích

¹⁰⁹ FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 143.

¹¹⁰ PELSMACKER, Patrick de, Joeri van den BERGH a Maggie GEUENS. *Marketingová komunikace*. Praha: Grada, 2003, s. 309.

¹¹¹ KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014, s. 125 – 127.

¹¹² FTOREK, J. *Public relations jako ovlivňování mínění*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing a.s. 2009, s. 31.

¹¹³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: A. Čeněk, 2006, s. 267.

jevů), ale také na koordinaci preventivních aktivit policie. Komplexní informace v písemné podobě, mapující veškerou činnost policie České republiky, nalezneme na internetových stránkách www.policie.cz.¹¹⁴

Média a zejména televize nám často podávají zkreslené informace. Pro dosažení co největšího počtu sledovatelů si vybírají především negativní informace, které mají za úkol „šokovat“ a tím zvýšit celkovou sledovanost.

4.5 Výzkumy mapující postoje veřejnosti k Policii České republiky

Různými sociologickými výzkumy jsou získávána data o postojích veřejnosti k policii. Ještě než přejdeme k výzkumné části této práce, přiblížíme si již provedené výzkumy na dané téma.

V roce 2004 byl z iniciativy Policejního prezidia České republiky realizován společností STEM/MARK **Výzkum spokojenosti občanů s prací Policie České republiky**. Cílem výzkumu bylo zmapovat spokojenost občanů s prací policie, jejich důvěru vůči policii, pocit bezpečí ve svém kraji, zjištění zkušeností veřejnosti se samotnou prací policie, s protiprávním jednáním a preventivní činností. Formou telefonického dotazování CATI bylo osloveno přes šest tisíc respondentů. Cílovou skupinou byli občané České republiky starší patnáct let. Z výzkumu plyne obecná spokojenost s prací Policie ČR (68%), až na několik výhrad. Převládá spokojenost ve všech regionech a v rámci všech skupin populace. Téměř polovina (47%) kladně hodnotila práci Policie ČR jako celku. Oproti tomu výzkumy ukázaly nedostatečnou otevřenost a informovanost vůči veřejnosti. Ukázalo se, že spokojeno s informovaností o policii je pouze 25% respondentů. I když nadpoloviční většina (61%) respondentů uvedla, že se cítí v bezpečí, 25% respondentů uvedlo velký pocit nebezpečí. Osobní zkušenost nebo zkušenost blízké osoby s trestnou činností uvedlo 33% respondentů, z nichž 32% bylo s prací policie v průběhu vyšetřování nespokojeno. Opět nadpoloviční většina respondentů (60%) uvedla, že se v místě svého bydliště může spolehnout na rychlou pomoc policie. Počet respondentů, kteří projeví zájem o práci policie,

---

¹¹⁴ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, s. 76.

bylo 40%. Třetina občanů uvedla, při práci policistů, setkání s negativními jevy a 13% deklaruje zkušenost s korupcí, 7% občanů se díky úplatku vyhnulo trestu. Na závěr se výzkum věnoval tím, kdo by se měl starat o bezpečnost osob a majetku. Tři čtvrtě respondentů uvedlo zajištění bezpečnosti jako formu spolupráce občanů, samosprávy a policie.¹¹⁵

Dalším výzkumem s názvem **Spokojenost občanů s prací Policie ČR**, byl v roce 2007 výzkum společností IPSOS TAMBOR. Opět byl iniciován Policejním prezidiem České republiky. Cílovou skupinu tvořili občané starší 15 let, přičemž výzkumný vzorek činil necelých čtrnáct tisíc respondentů. Ve velké části probíhal sběr dat formou telefonického dotazování CATI, až na pár výjimek, které byly formou „face to face“ rozhovorů. Spokojenost občanů s prací policie stoupla oproti předešlému výzkumu z 68% na 72% spokojených respondentů. Bezpečně se cítí v místě svého bydliště 88 % obyvatel, což je taky poměrně velký posun od předešlého výzkumu (61%) a 88% dotázaných policii důvěřuje. Můžeme zaznamenat nárůst respondentů, kteří uvedli, že se mohou v místě svého bydliště spolehnout na rychlou pomoc policie - z 60% na 70%. Více jak polovina občanů považuje službu u policie za prestižní záležitost. Nadpoloviční většina by považovala za přínosné navýšení počtu pěších hlídek Policie ČR. Služba policie je pro dvě třetiny občanů dostupná, v případě potřeby poskytuje rychlou a účinnou pomoc, i zde můžeme zaznamenat posun od předešlého výzkumu. Za nedostatečné označilo 44% respondentů technické vybavení a zázemí pro výkon služby, což může znamenat u občanů důvod k poklesu funkčnosti policie. Nepatrně pokleslo procento těch, kteří se setkali s nevhodným chováním a trestnou činností policistů; z 29% na 28% a velmi mírně také kleslo procento těch, kteří se díky úplatku vyhnuli trestu z 7% na 6%. Dostatečnou informovanost prostřednictvím médií o činnosti Policie České republiky uvedlo 64% dotázaných.¹¹⁶

Cenné poznatky z obou výzkumů napomohly ke zlepšení a zefektivnění práce Policie České republiky. Výsledky výzkumu byly stavebním pilířem pro reformu, která se odehrála v roce 2009. Tato reforma zahrnovala například

---

¹¹⁵Výzkum veřejného mínění: Výzkum společnosti STEM/MARK. In: *Policie České republiky* [online]. 2004 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyzkum-verejneho-mineni.aspx>.

¹¹⁶Výzkum veřejného mínění: Výzkum společnosti IPSOS TAMBOR. In: *Policie České republiky* [online]. 2007 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyzkum-verejneho-mineni.aspx>.

„...nové územní členění, nové ekonomické postavení, nový způsob kontroly Policie ČR, nové povinnosti i oprávnění, oproštění od některých dosavadních povinností a byrokratických postupů, nové formy spolupráce se samosprávami...“¹¹⁷

---

¹¹⁷ *Reforma Policie České republiky, aneb, Pomáhat a chránit.* Praha: CEVRO Institut, 2012, s. 215.

5 Projekt a prezentace výsledků empirického šetření

V této kapitole bude podrobně popsán provedené empirické šetření včetně jeho přípravy a metodiky. Následovat bude rozebrání zjištěných výsledků.

5.1 Teoretická východiska

Policie zastávala již odnepaměti nezastupitelnou pozici ve společnosti. Z původní represivní funkce se postupně vyvinulo komplexnější pojetí policie jako služby veřejnosti. Právě spolupráce s veřejností je jedním ze základních stavebních kamenů úspěšného fungování policie. Důležité jsou zejména postoje veřejnosti k policii. Existuje více možných definic pojmu postoj, jak je blíže rozebráno v kapitole dvě, kde je dále popsán vznik, funkce, složky a změna postojů, se závěrečným zaměřením na předsudky, jako specifický druh postoje.

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který byl zřízen 21. června 1991 zákonem České národní rady. Hlavním úkolem je nejen služba veřejnosti, ale také ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Jednotlivá historická období jejího vývoje jsou zmapována v podkapitole 3.1. Organizací a řízením policie se zabývá podkapitola 3.2, kde jsou podrobněji popsány jednotlivé složky Policie České republiky, včetně zmínky o obecní policii, která je upravena samostatným zákonem. Příslušníkům policie jsou svěřena mnohá oprávnění, ale zatěžují je také odpovídající povinnosti. Bližší rozbor této problematiky přináší podkapitola 3.3.

Pro empirické šetření je stěžejní kapitola čtvrtá, která obsahuje faktory ovlivňující postoje veřejnosti k Policii České republiky s podrobným rozebráním každého z nich. V úvodu je vymezen vztah policie a veřejnosti, včetně jednotlivých metod spolupráce policie s veřejností, mezi které patří „Public relations“, „Human relations“ a „Community policing“. Následuje pasáž týkající se Etického kodexu policisty, kde je v úvodu vymezen i pojem etika obecně. S tím úzce souvisí porušení etickým norem a trestná činnost příslušníku bezpečnostních sborů. Této tématice je věnována podkapitola 4.3. Významným činitelem ovlivňujícím postoje veřejnosti k policii jsou média, kterými se zabývá podkapitola 4.4. Na závěr této kapitoly jsou uvedeny relevantní výzkumy, týkající se postojů veřejnosti k Policii České republiky.

Práce se pokouší co nejkomplexněji zmapovat místo Policie České

republiky ve společnosti se zaměřením na postoje veřejnosti k ní. Empirická část práce se opírá o již provedené výzkumy na toto téma a navazuje na ně. Okruh zkoumaných problémů rozšiřuje o otázku, zda bude obecní (městská) policie veřejností hodnocena pozitivněji vzhledem k menší anonymitě členů městské policie v místě bydliště.

5.2 Cíle a úkoly empirického šetření

Cílem empirického šetření, jak již bylo zmíněno v úvodu, je popsat a analyzovat postoje veřejnosti k Policii České republiky. K dosažení tohoto cíle jsou stanoveny jednotlivé dílčí cíle:

1. Zjistit, zda stoupá spokojenost občanů s prací Policie České republiky.
2. Zjistit, zda se cítí občané v místě svého bydliště bezpečně a zda policii důvěřují.
3. Zjistit, zda pokračuje klesající tendence jevu, kdy se občané osobně setkávají s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů.
4. Zjistit, zda bude obecní (městská) policie veřejností hodnocena pozitivněji vzhledem k menší anonymitě členů obecní (městské) policie v místě bydliště.

Empirické šetření vychází z teoretické části a to zejména ze čtvrté kapitoly, kde jsou rozebírána jednotlivá specifika vztahu mezi veřejností a Policií České republiky. Spolupráce veřejnosti s policií a nahlížení společnosti na policii hraje klíčovou roli v našem demokratickém státě, kde ochrana osob a veřejného pořádku musí být zabezpečena. Výzkum by měl zprostředkovat bližší poznání působení práce policie ve společnosti a poskytnout vodítko pro zefektivnění spolupráce policie s veřejností.

5.3 Reálné hypotézy

S ohledem na dílčí výzkumné cíle jsou stanoveny tyto hypotézy:

H1 Převažuje počet občanů spokojených s prací policie nad nespokojenými občany.

(Hypotéza vychází z výzkumů STEM/MARK a IPSOS TAMBOR z roku 2004 a 2007, které měly za úkol zmapovat postoje veřejnosti k Policii České republiky a které jsou rozebrány v předešlé kapitole. Spokojenost občanů s prací policie stoupla od roku 2004 do roku 2007 z 68% na 72% spokojených respondentů. I když je rozdíl 4 % zanedbatelný, dá se předpokládat, že počty spokojených respondentů budou nadále převažovat. Práce Policie České republiky se neustále vyvíjí a služba veřejnosti je v procesu neustálého zkvalitňování, viz. Reforma z roku 2009. Pro ověření platnosti hypotézy nám postačí, když více jak 50% respondentů uvede spokojenost s prací policie.)

H2 Při hodnocení policistů, více jak dvě třetiny respondentů uvádí, že se cítí v bezpečí v místě svého bydliště a policii důvěřují.

(Tato hypotéza také vychází z výzkumů STEM/MARK a IPSOS TAMBOR z roku 2004 a 2007. Výzkumy ukázaly, že v roce 2007 se bezpečně cítilo v místě svého bydliště 88 % obyvatel, což je o 27% více, než v roce 2004, a 88% dotázaných policii důvěřovalo. Hypotéza má vyvrátit nebo potvrdit domněnku, že budou nadále alespoň dvě třetiny respondentů spokojeni v oblasti pocitu bezpečí a důvěry.)

H3 Pokračuje klesající tendence v počtu respondentů, kteří se setkali s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů.

(Třetí a poslední hypotézou, která vychází z výzkumů STEM/MARK a IPSOS TAMBOR je vyvrácení či potvrzení předpokladu, že klesá počet osob, které se setkaly osobně s trestnou činností nebo nevhodným chováním policistů. V roce 2004 se s tímto jednáním setkalo 29% respondentů a v roce 2007 – 28%. Co se týče trestné činnosti, pro potřeby práce jsme se zaměřili zejména na korupci příslušníků policie.)

H4 Při hodnocení policistů veřejnost upřednostňuje menší anonymitu obecní (městské) policie bez ohledu na výkon.

(Tato hypotéza vychází z předpokladu, že občané v místě svého bydliště mají bližší vztah k strážníkům obecní policie, než k příslušníkům Policie České republiky, neboť s nimi přicházejí častěji do osobního styku. V důsledku menší anonymity mají tedy tendenci hodnotit práci obecní policie pozitivněji z důvodu známosti, ne pro jejich výkonnost.)

5.4 Analýza výzkumných nástrojů

V samotném výzkumu byla použita forma kvantitativní výzkumné strategie dotazníkovou metodou. Dotazník je metoda obvykle používaná v pedagogickém výzkumu. Pro potřeby práce se jevila tato metoda jako nejvhodnější, zejména z důvodu nutnosti získání velkého počtu respondentů.¹¹⁸ Kladené otázky v dotaznících se mohou týkat jevů vnitřních nebo vnějších, my se zaměříme na jevy vnitřní, jelikož chceme zjistit a analyzovat postoje respondenta.¹¹⁹

Dotazník byl předložen široké veřejnosti, obsahuje dvacet jedna hlavních otázek a tři podotázky, které rozvíjejí otázky hlavní. Položky dotazníku jsou dvojího typu - uzavřené a polouzavřené. Dotazník je sestaven na základě analýzy literatury a vychází ze stanovených reálných hypotéz.

S hypotézou H1 (**Převažuje počet občanů spokojených s prací policie nad nespokojenými občany.**) korespondují otázky č. 4, 5, 6 a okrajově také 7, 12 a 13. První tři otázky přímo souvisejí se spokojeností veřejnosti s prací a činností policie, otázka číslo 7 („Myslíte si, že Policie České republiky má dostatek možností, práv a oprávnění k potírání zločinnosti?“) zjišťuje postoj veřejnosti k míře pravomocí policisty. Otázky 12 a 13 se týkají informovanosti veřejnosti ohledně Policie České republiky s bližším zaměřením na hromadné sdělovací prostředky jako činitele utvářejícího obraz Policie České republiky. Pro potvrzení

---

¹¹⁸ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vendula Hlavatá. Brno: Paido, 2010, s. 121.

¹¹⁹ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, s. 163.

či vyvrácení hypotézy H1 bude tedy stěžejní otázka č. 5.

Hypotéza H2 (**Při hodnocení policistů, více jak dvě třetiny respondentů uvádí, že se cítí v bezpečí v místě svého bydliště a policii důvěřují.**) týkající se důvěry a pocitu bezpečí veřejnosti přímo koresponduje s otázkami 8, 9, 10 a 11. V prvních dvou otázkách je respondent dotazován na pocit bezpečí v místě svého bydliště, eventuálně co by se dalo změnit, aby se cítil v místě svého bydliště bezpečněji. Druhé dvě otázky mapují pocit důvěry k Policii České republiky. Hypotézu potvrdí či vyvrátí analýza otázky 8 a 11.

Třetí hypotéza H3 (**Pokračuje klesající tendence v počtu respondentů, kteří se setkali s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů.**) má za úkol zjistit či vyvrátit zda klesá počet respondentů, kteří se setkali s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů. Odpověď zajišťuje primárně otázka č. 14 a podotázka 14.1, dále také otázky 15, 16 a 17. První otázka mapuje, zda se respondent někdy setkal s nevhodným chováním či trestnou činností policistů, druhá (ot. č. 15), zda si myslí, že policisté zneužívají svých pravomocí. Poslední dvě otázky jsou zaměřeny konkrétněji - přímo na korupci policistů.

Poslední hypotézou H4 (**Při hodnocení policistů veřejnost upřednostňuje menší anonymitu obecní (městské) policie bez ohledu na výkon.**), kterou se snaží výzkumné šetření ověřit, je předpoklad, že bude obecní (městská) policie veřejností hodnocena pozitivněji vzhledem k menší anonymitě členů městské policie v místě svého bydliště. Otázky, které tuto hypotézu ověřují, jsou: 20 a 21. Otázka 20 porovnává spokojenost respondenta s činností obecní policie a Policie České republiky. Druhá z uvedených (ot. č. 21) se dotazuje, zda respondent zná příslušníka Policie České republiky, strážníka obecní (městské) policie, oba dva nebo žádného z nich. Další dvě otázky, doplňující, (č. 18 a 19) zjišťují respondentovu znalost, kde se nachází nejbližší služebna Policie České republiky a obecní (městské) policie v místě respondentova bydliště.

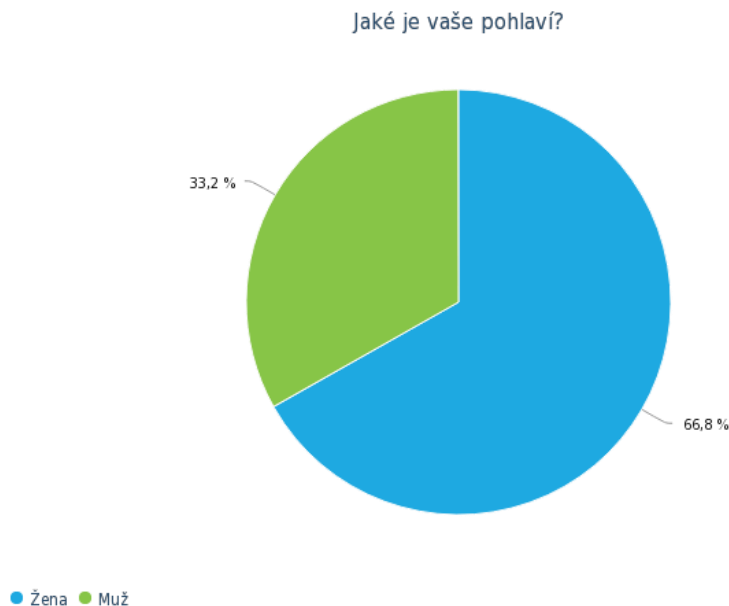
5.5 Popis vzorku respondentů

Výzkumným vzorkem v tomto šetření je široká veřejnost. Rozsah výzkumného souboru činí 202 respondentů. První tři otázky v dotazníku jsou strukturovány tak, aby zjistily demografická data o respondentovi - pohlaví, věk a vzdělání. Nyní si na jednotlivých grafech ukážeme složení respondentů dle pohlaví, věku a vzdělání.

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Žena	135	66,8 %
Muž	67	33,2 %

Graf č. 1: Pohlaví respondentů

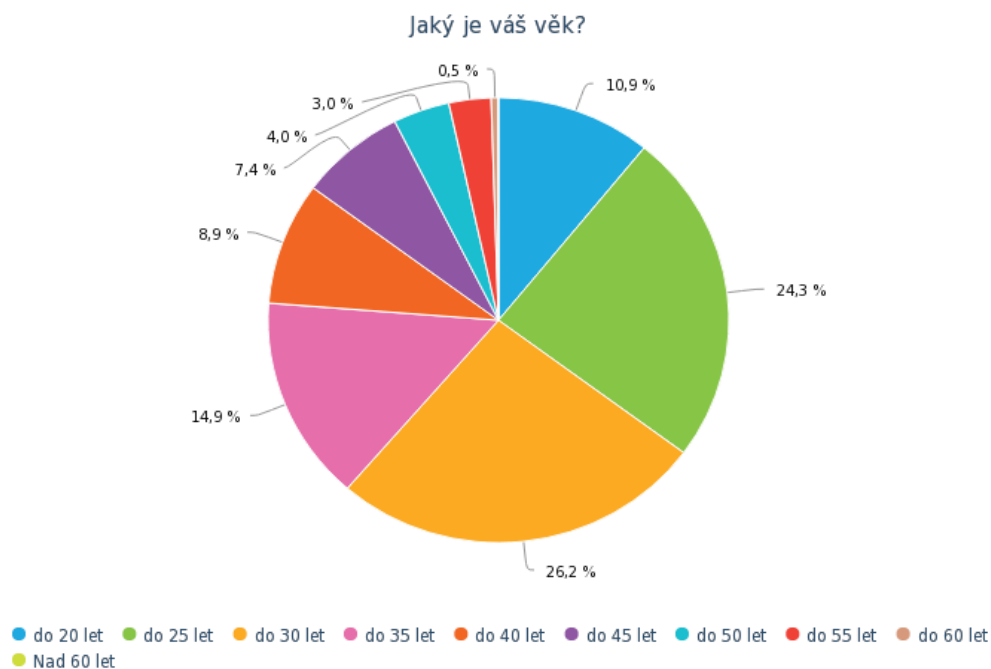

Mezi respondenty převažují značně ženy 66,8% nad muži 33,2%.

Tabulka č. 2: Věk respondentů

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
do 20 let	22	10,9%
do 25 let	49	24,3%
do 30 let	53	26,2%
do 35 let	30	14,9%
do 40 let	18	8,9%
do 45 let	15	7,4%
do 50 let	8	4,0%
do 55 let	6	3,0%
do 60 let	1	0,5%
Nad 60 let	0	0%

Graf č. 2: Věk respondentů

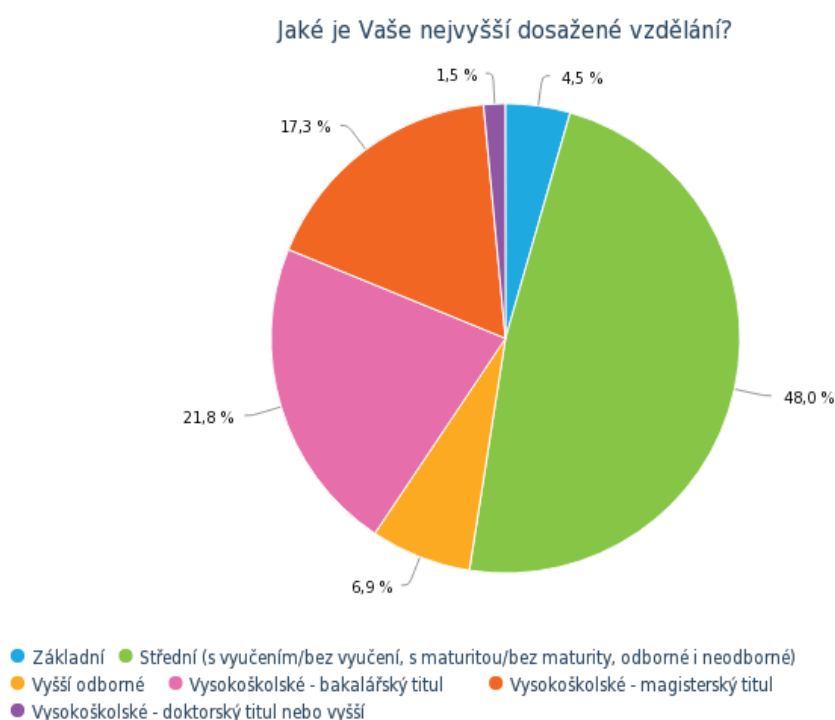

Nejvíce respondentů bylo ve věku od 20 do 30 let. Naopak nad 55 let se podařilo získat pouze jednoho respondenta.

Tabulka č. 3: Vzdělání respondentů

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Základní	9	4,5 %
Střední (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neodborné)	97	48,0 %
Vyšší odborné	14	6,9 %
Vysokoškolské - bakalářský titul	44	21,8 %
Vysokoškolské - magisterský titul	35	17,3 %
Vysokoškolské - doktorský titul nebo vyšší	3	1,5 %

Graf č. 3: Vzdělání respondentů

U vzdělanosti respondentů převládá (48%) střední (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neodborné). Následuje vysokoškolské- bakalářský a magisterský titul.

5.6 Organizace empirického šetření

Výzkum byl realizován, jak již jsme zmínili, pomocí dotazníku, který byl respondentům rozeslán elektronickou poštou, prostřednictvím webu survio.com. Ze 484 respondentů, kteří dotazník zobrazili, byl dotazník vyplněn a dokončen 202 respondenty, celková úspěšnost vyplnění dotazníku je tedy 41,7%. Jak jsme si mohli povšimnout, poměrně značně převládá počet žen, který dotazník vyplnily, nad počtem mužů. Tento jev přikládám tomu, že ženy jsou ochotnější a přístupnější k vyplňování dotazníků a anket. Samotný výzkum byl realizován v druhé polovině února roku 2016.

Dotazník byl v předvýzkumu testován na skupině 10 osob, kde byla zjišťována srozumitelnost dotazníku. Vyplnění proběhlo bez problémů, až na poslední otázku, kde byla přidána ještě jedna možnost odpovědi.

5.7 Prezentace výsledků empirického šetření a jejich interpretace

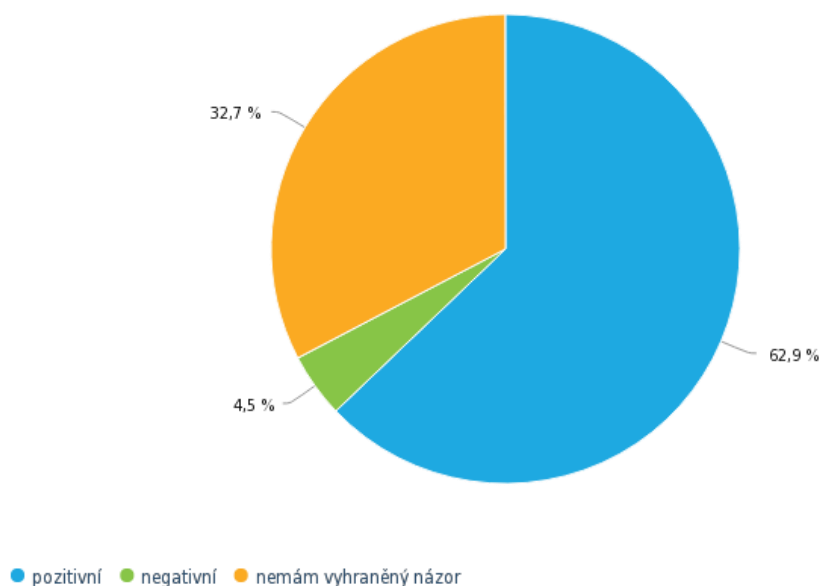
Nyní si uvedeme výsledky šetření k jednotlivým položkám daného dotazníku. Pro přehlednost zaznamenáme statistiku odpovědí do tabulek a grafů. K jednotlivým položkám bude vypracováno souhrnné zhodnocení.

Tabulka č. 4: Vnímáte policii České republiky jako pozitivní či negativní sílu působící ve společnosti? (v dotazníku ot. č. 4)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Pozitivní	127	62,9 %
Negativní	9	4,5 %
nemám vyhraněný názor	66	32,7 %

Graf č. 4:

Vnímáte policii České republiky jako pozitivní či negativní sílu působící ve společnosti?

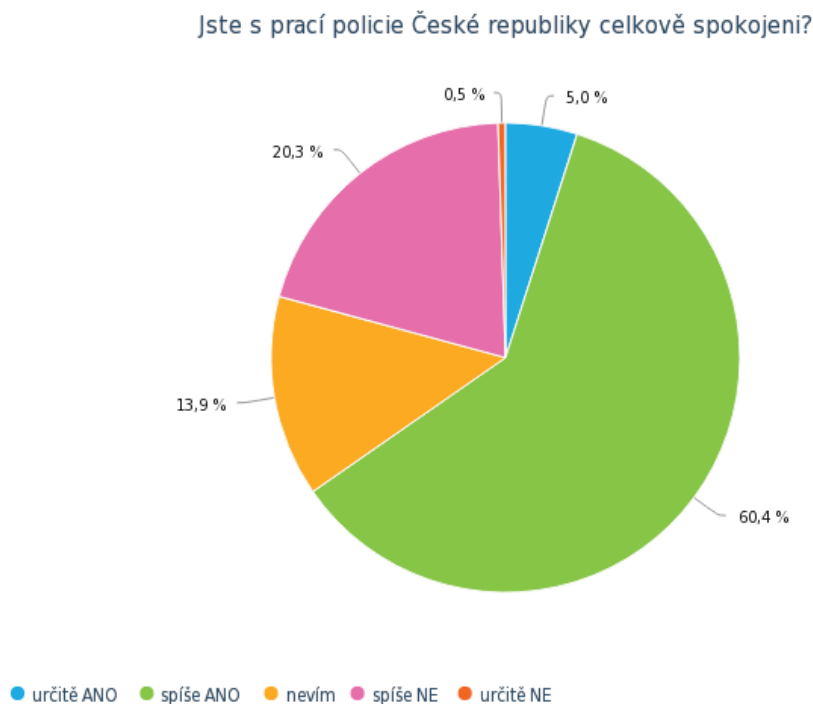

Převážná většina respondentů vnímá Policii České republiky jako pozitivní sílu působící ve společnosti (**62,9%**). Jako negativní sílu působící ve společnosti považuje Policie České republiky pouze velmi malá část respondentů (**4,5%**). Zajímavé je, že poměrně velká část nemá na tuto problematiku vyhraněný názor (**32,7%**). Z těchto výsledků vyplývá veskrze pozitivní názor na Policii České republiky ve společnosti.

Tabulka č. 5: Jste s prací Policie České republiky celkově spokojeni? (v dotazníku ot. č. 5)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	10	5,0 %
spíše ANO	122	60,4 %
Nevím	28	13,9 %
spíše NE	41	20,3 %
určitě NE	1	0,5 %

Graf č. 5:

Z celkového počtu 202 respondentů, je s prací Policie České republiky spíše spokojeno **60,4%**. Oproti tomu zcela spokojených je pouze **5,0%** dotázaných. Poměrně významný je podíl spíše nespokojených respondentů (**20,3%**). Určitě nespokojených je pouze **0,5%** a podíl respondentů s nevyhraněným názorem je **13,9%**. Jako pozitivum lze označit zanedbatelné procento respondentů nespokojených s prací Policie České republiky. Stejně jako u předchozí otázky převládá spokojenost veřejnosti.

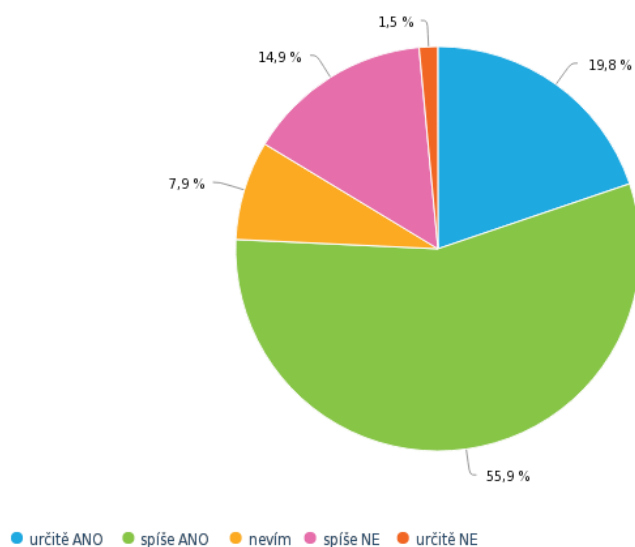

Tabulka č. 6: Byl (a) jste spokojen (a), při setkání s příslušníky policie České republiky, s jejich jednáním? (v dotazníku ot. č. 6)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	40	19,8 %
spíše ANO	113	55,9 %
Nevím	16	7,9 %
spíše NE	30	14,9 %
určitě NE	3	1,5 %

Graf č. 6:

Byl (a) jste spokojen (a), při setkání s příslušníky policie České republiky, s jejich jednáním?

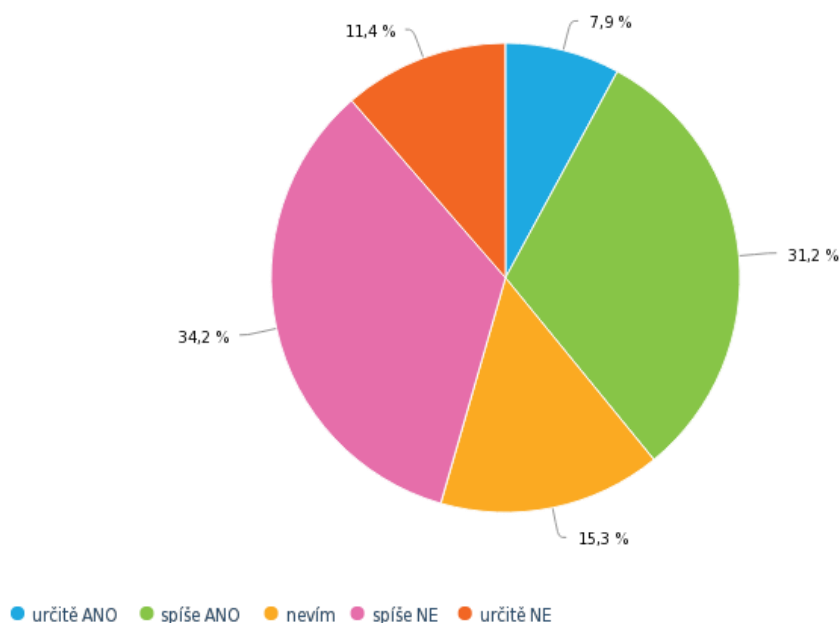
Při osobním kontaktu s příslušníky Policie České republiky převládá spíše pozitivní hodnocení (**55,9%**). Významný je také podíl zcela spokojených respondentů (**19,8%**). Spíše nespokojených je **14,9%** a určitě nespokojených pouze **1,5%**. Podíl respondentů, kteří na otázku nemají názor je **7,9%**. I zde lze sledovat velmi nízký podíl zcela nespokojených respondentů, přičemž opět převažuje podíl zcela či spíše spokojených.

Tabulka č. 7: Myslíte si, že Policie České republiky má dostatek možností, práv a oprávnění k potírání zločinnosti? (v dotazníku ot. č. 7)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	16	7,9%
spíše ANO	63	31,2%
Nevím	31	15,3%
spíše NE	69	34,2%
určitě NE	23	11,4%

Graf č. 7:

Myslíte si, že Policie České republiky má dostatek možností, práv a oprávnění k potírání zločinnosti?

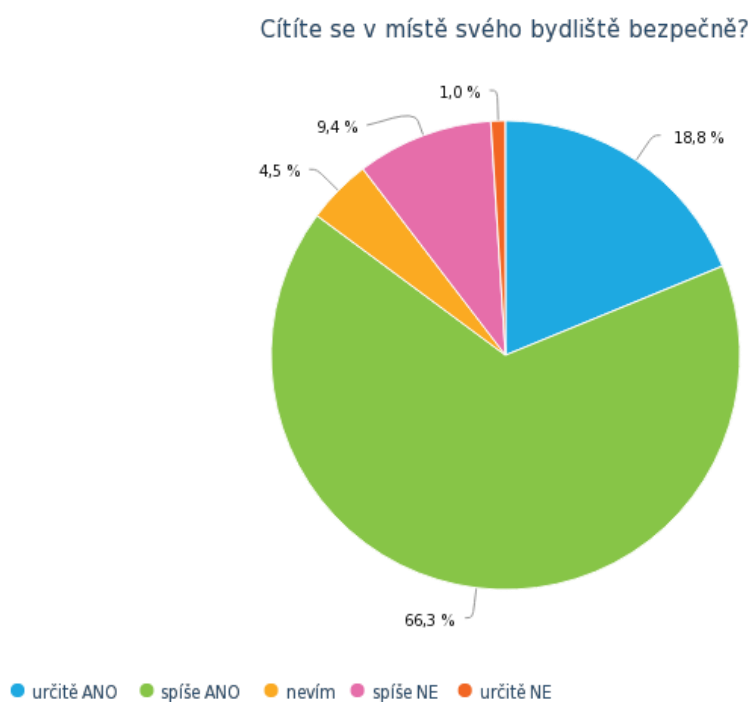

Je zde srovnatelný podíl respondentů, kteří pokládají oprávnění Policie České republiky spíše za dostatečná (**31,2%**) a těch, kteří je naopak považují za spíše nedostatečná (**34,2%**). Podíl respondentů s nevyhraněným názorem je **15,3%**. Určitě ano odpovědělo na otázku **7,9%** a určitě ne **11,4%** dotázaných. Zajímavé je poměrně vyvážené rozložení obou protipólů v rámci této otázky.

Tabulka č. 8: Cítíte se v místě svého bydliště bezpečně? (v dotazníku ot. č. 8)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	38	18,8 %
spíše ANO	134	66,3 %
Nevím	9	4,5 %
spíše NE	19	9,4 %
určitě NE	2	1,0 %

Graf č. 8:

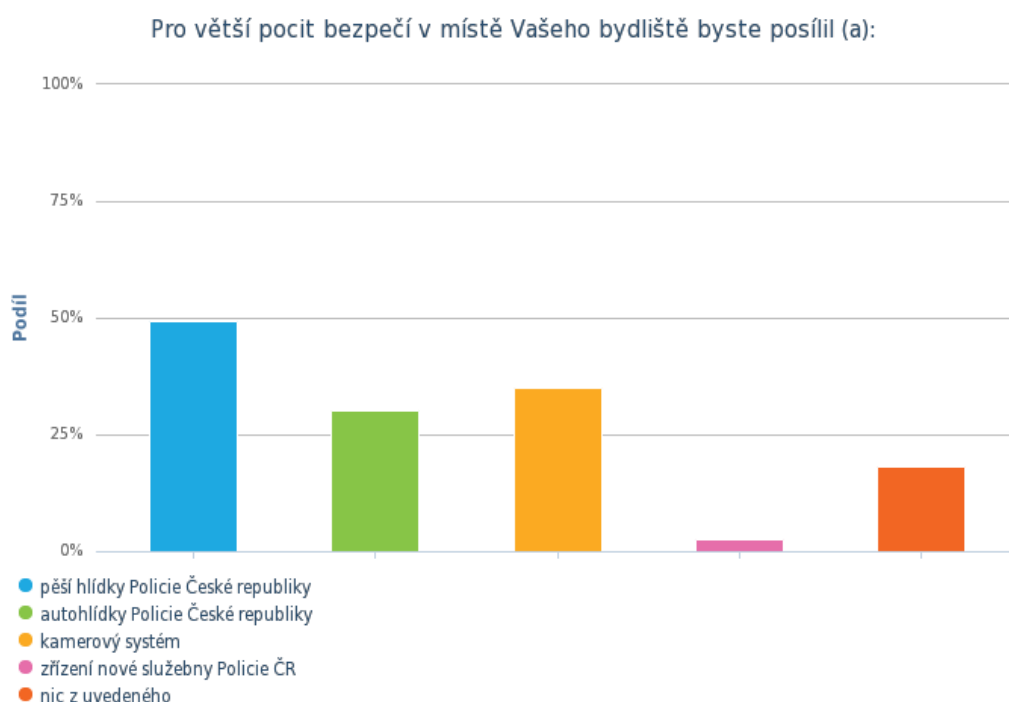

Spíše bezpečně se cítí v místě svého bydliště **66,3%**, zcela bezpečně potom **18,8%**. Pocit bezpečí spíše nepocítuje **9,4%** respondentů a vůbec ho nepocítuje pouze **1,0%**. Bez názoru je **4,5%**. I z hlediska pocitu bezpečí v místě bydliště respondentů, převažuje pozitivní hodnocení.

Tabulka č. 9: Pro větší pocit bezpečí v místě Vašeho bydliště byste posílil (a): (v dotazníku ot. č. 9)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
pěší hlídky Policie České republiky	100	49,5 %
autohlídky Policie České republiky	61	30,2 %
kamerový systém	71	35,1 %
zřízení nové služebny Policie ČR	5	2,5 %
nic z uvedeného	37	18,3 %

Graf č. 9:

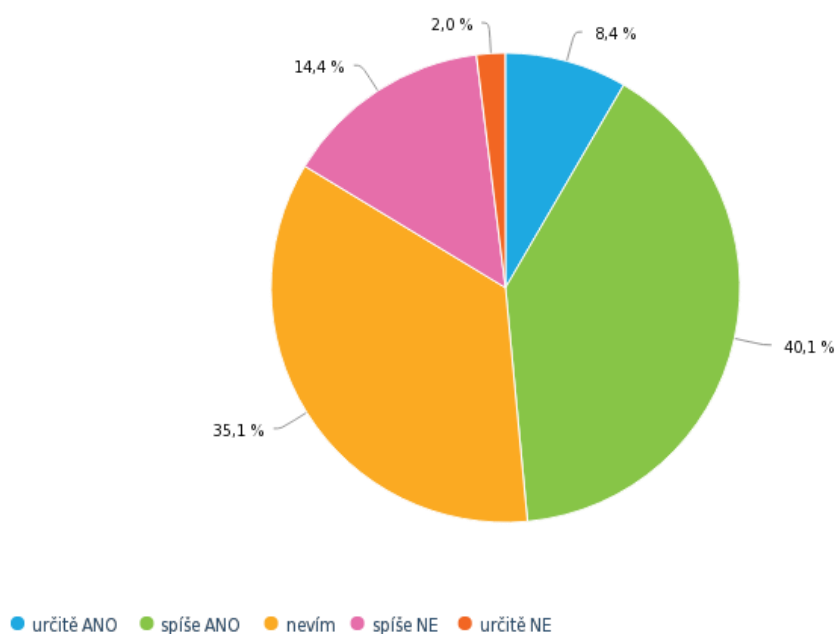
Jako opatření nejvhodnější pro posílení bezpečnosti v místě bydliště, označilo **49,5%** dotázaných pěší hlídky Policie České republiky, **30,2%** autohlídky Policie České republiky, **35,1%** kamerový systém, **2,5%** navrhuje zřízení nové služebny a nic z uvedeného nevybralo **18,3%**. Respondenti mohli zvolit více možností, proto je celkový součet responzí vyšší, než celkový počet respondentů.

Tabulka č. 10: Můžete se v místě svého bydliště spolehnout na rychlou pomoc policie České republiky? (v dotazníku ot. č. 10)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	17	8,4%
spíše ANO	81	40,1%
Nevím	71	35,1%
spíše NE	29	14,4%
určitě NE	4	2,0%

Graf č. 10:

Můžete se v místě svého bydliště spolehnout na rychlou pomoc policie České republiky?

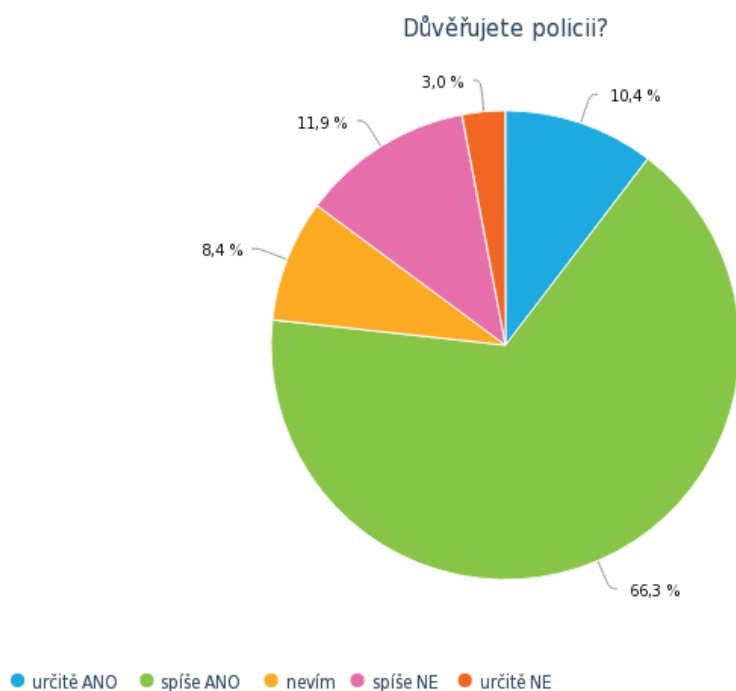

Na rychlou pomoc Policie České republiky se určitě může spolehnout **8,4%** respondentů, spíše ano na otázku odpovědělo **40,1%**. **35,1%** nedokázalo vyjádřit svůj názor, zda se mohou spolehnout v místě svého bydliště na rychlou pomoc Policie České republiky. Spíše ne na otázku odpovědělo **14,4%** a určitě ne pouhá **2,0%**. Je vhodné poukázat na vysoký podíl respondentů, kteří nevěděli, jak otázku zodpovědět.

Tabulka č. 11: Důvěřujete policii? (v dotazníku ot. č. 11)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	21	10,4 %
spíše ANO	134	66,3 %
Nevím	17	8,4 %
spíše NE	24	11,9 %
určitě NE	6	3,0 %

Graf č. 11:

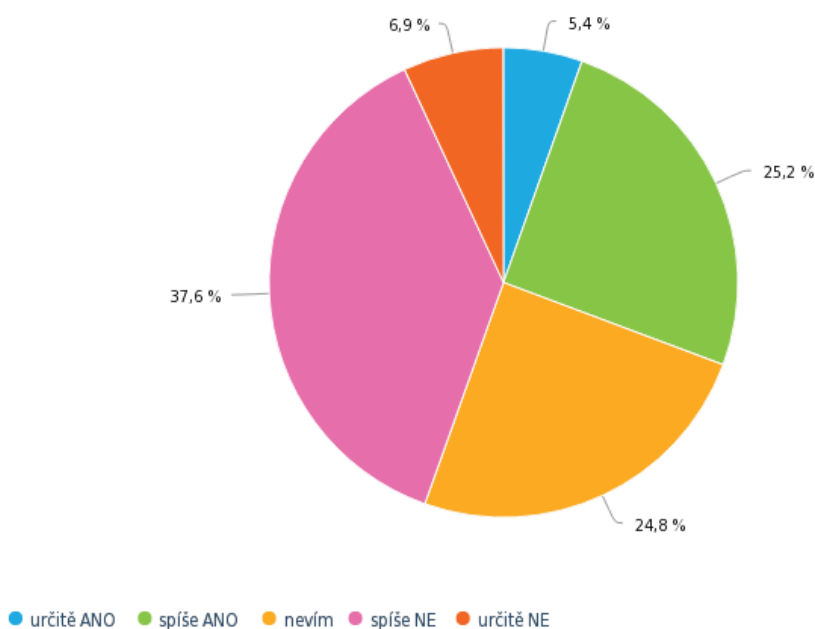
Policii České republiky zcela důvěřuje **10,4%** respondentů a spíše důvěřuje markantních **66,3%**. Spíše nedůvěřuje **11,9%** a zcela **3,0%**. Podíl respondentů bez názoru činí **8,4%**. I v této oblasti zjevně převažuje pozitivní hodnocení Policie České republiky.

Tabulka č. 12: Myslíte si, že informovanost veřejnosti ohledně Policie České republiky je dostačující? (v dotazníku ot. č. 12)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	11	5,4%
spíše ANO	51	25,2%
Nevím	50	24,8%
spíše NE	76	37,6%
určitě NE	14	6,9%

Graf č. 12:

Myslíte si, že informovanost veřejnosti ohledně Policie České republiky je dostačující?

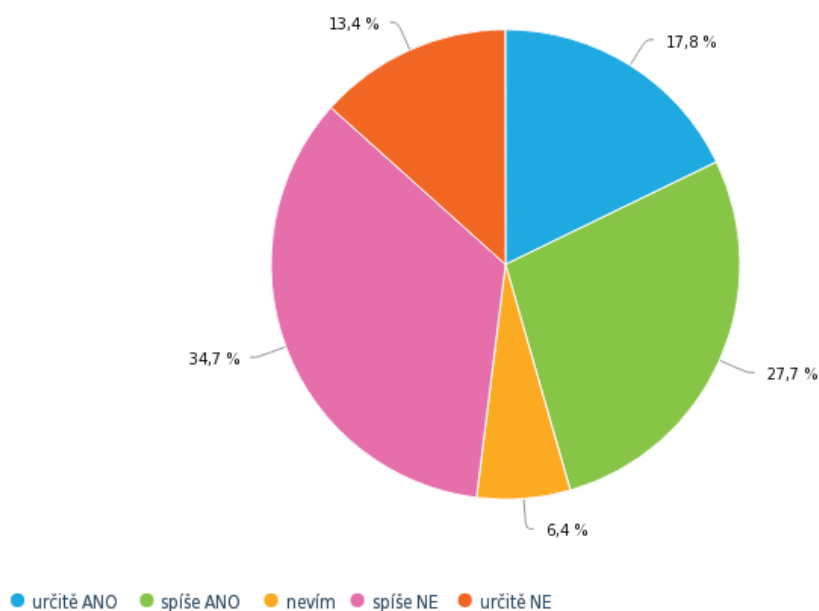
Většina respondentů považuje informovanost veřejnosti ohledně Policie České republiky spíše za nedostačující (**37,6%**). Za zcela nedostačující označuje informovanost veřejnosti **6,9%** respondentů. Spíše kladně ji hodnotí **25,2%** a zcela kladně **5,4%**. I zde tvoří významný podíl respondenti bez názoru (**24,8%**). Poprvé můžeme zaznamenat převahu spíše negativního hodnocení.

Tabulka č. 13: Ovlivňují sdělovací prostředky váš názor na Policii České republiky? (v dotazníku ot. č. 13)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	36	17,8 %
spíše ANO	56	27,7 %
Nevím	13	6,4 %
spíše NE	70	34,7 %
určitě NE	27	13,4 %

Graf č. 13:

Ovlivňují sdělovací prostředky váš názor na Policii České republiky?

Na otázku, zda názor respondentů na Policii České republiky ovlivňují sdělovací prostředky, byla nejčastější odpověď spíše ne (**34,7%**). Vliv médií zcela vylučuje **13,4%**. Spíše ano odpovědělo **27,7%** a určitě ano **17,8%**. I zde se shledáváme s určitým počtem respondentů bez názoru (**6,4%**). A i zde převažuje negativní hodnocení, i když ne tak znatelně, jako u předešlé otázky.

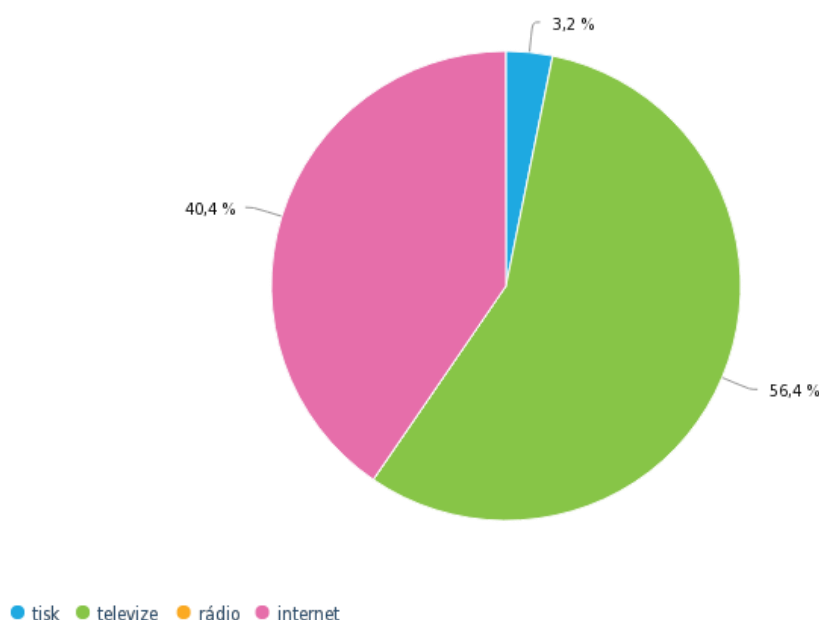

Tabulka č. 14: Pokud jste uvedla (a) v předešlé otázce určitě ANO nebo spíše ANO, prosím zaškrtněte, jaký typ sdělovacího prostředku vás nejvíce ovlivňuje, jinak nevyplňujte. (v dotazníku ot. č. 13.1)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Tisk	3	3,2%
Televize	53	56,4%
Rádio	0	0%
Internet	38	40,4%

Graf. č. 14:

Pokud jste uvedla (a) v předešlé otázce určitě ANO nebo spíše ANO, prosím zaškrtněte, jaký typ sdělovacího prostředku vás nejvíce ovlivňuje, jinak nevyplňujte:

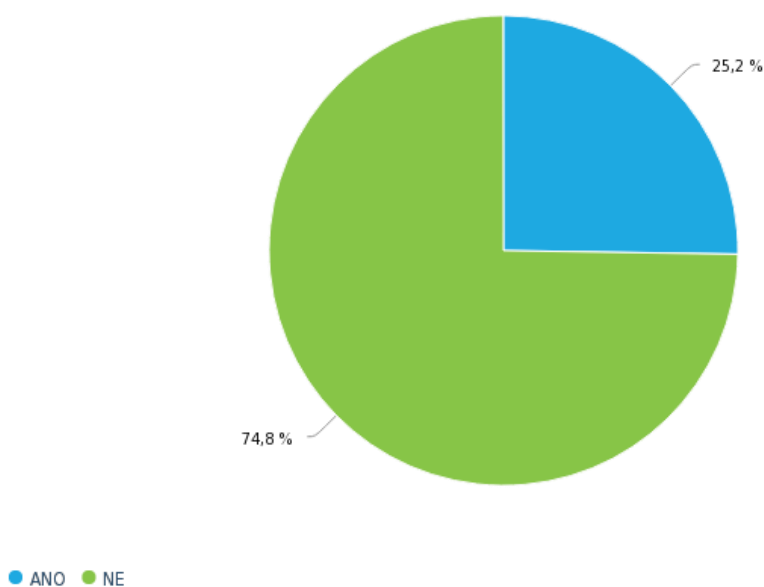
Médiem s největším vlivem na názor respondentů na Polici České republiky je televize (**56,4%**), následuje internet (**40,4%**) a na třetím místě se umístil tisk (**3,2%**). Zajímavé je, že rádio neoznačil ani jeden respondent (**0%**).

Tabulka č. 15: Setkal (a) jste se někdy osobně s neetickým chováním nebo trestnou činností příslušníka Policie České republiky? (v dotazníku ot. č. 14)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
ANO	51	25,2 %
NE	151	74,8 %

Graf č. 15:

Setkal (a) jste se někdy osobně s neetickým chováním nebo trestnou činností příslušníka Policie České republiky?

S neetickým chováním nebo trestnou činností příslušníka Policie České republiky se setkala **25,2%** respondentů, oproti tomu **74,8%** respondentů takovou zkušenost nemá. Specifikace těchto jednání následuje v další podotázce.

Tabulka č. 16: Pokud jste uvedla (a) v předešlé otázce ANO, prosím zaškrtněte, s jakou formou jste se setkal (a), jinak nevyplňujte. (v dotazníku ot. č. 14.1)

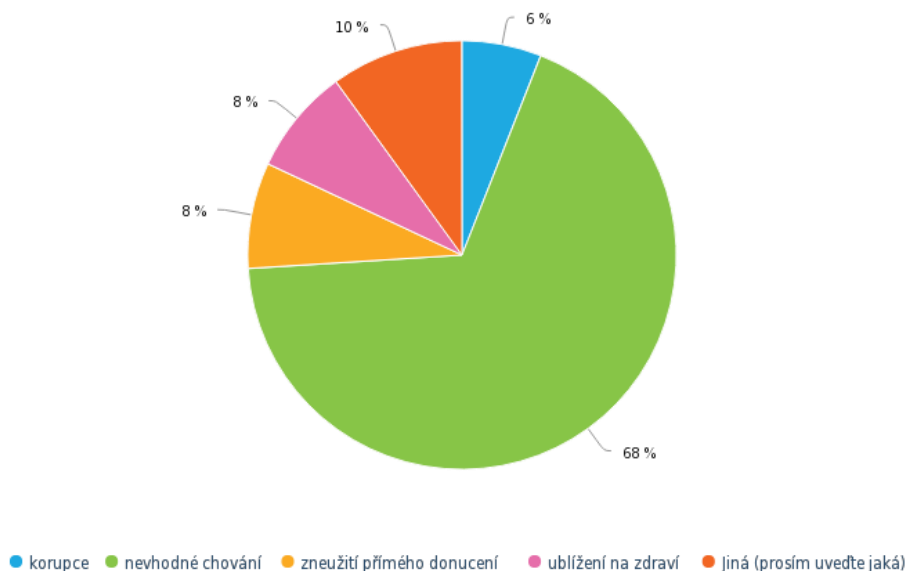
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Korupce	3	6%
nevhodné chování	34	68%
zneužití přímého donucení	4	8%
ublížení na zdraví	4	8%
Jiná (prosím uveďte jaká)	5	10%

Jiná:

- nedostatečné vyšetření případu – stížnost - neshledané pochybení práce policie,
- korupce, nevhodné chování, šikana, vydírání,
- výhrůžky ublížením na zdraví,
- přehlížení přestupku,
- arogantnost.

Graf č. 16:

Pokud jste uvedla (a) v předešlé otázce ANO, prosím zaškrtněte, s jakou formou jste se setkal (a), jinak nevyplňujte.

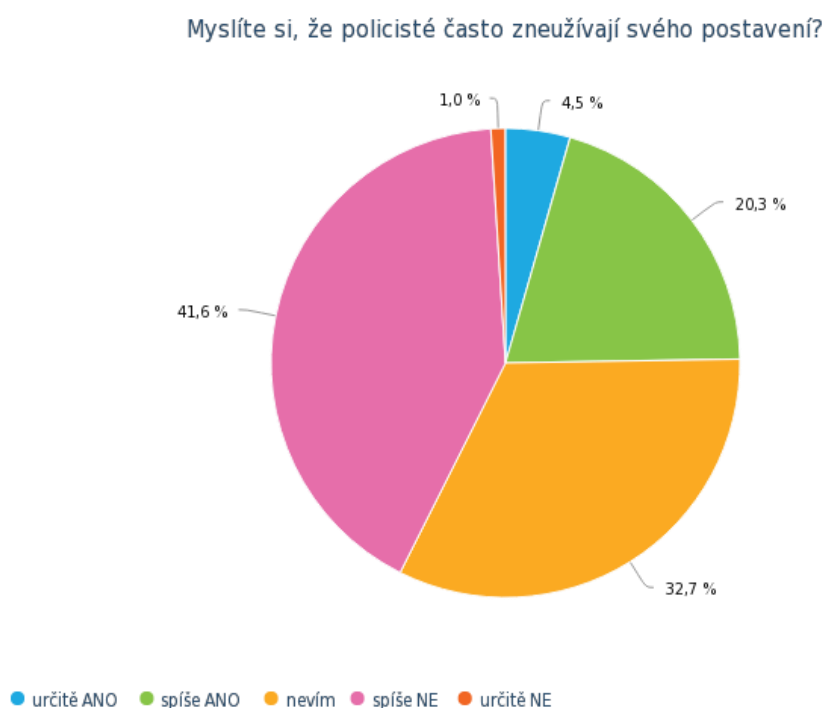

Největší podíl respondentů se setkal s nevhodným chováním příslušníka Policie České republiky (**68%**). Poté následuje korupce (**6%**), zneužití přímého donucení (**8%**) a ublížení na zdraví (**8%**). **10%** respondentů označilo jinou formu, přičemž konkrétně se jednalo o nedostatečné vyšetření případu; korupci, nevhodné chování, šikana, vydírání; výhrůžky ublížením na zdraví; přehlížení přestupku a arogantnost.

Tabulka č. 17: Myslíte si, že policisté často zneužívají svého postavení? (v dotazníku ot. č. 15)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	9	4,5%
spíše ANO	41	20,3%
Nevím	66	32,7%
spíše NE	84	41,6%
určitě NE	2	1,0%

Graf č. 17:

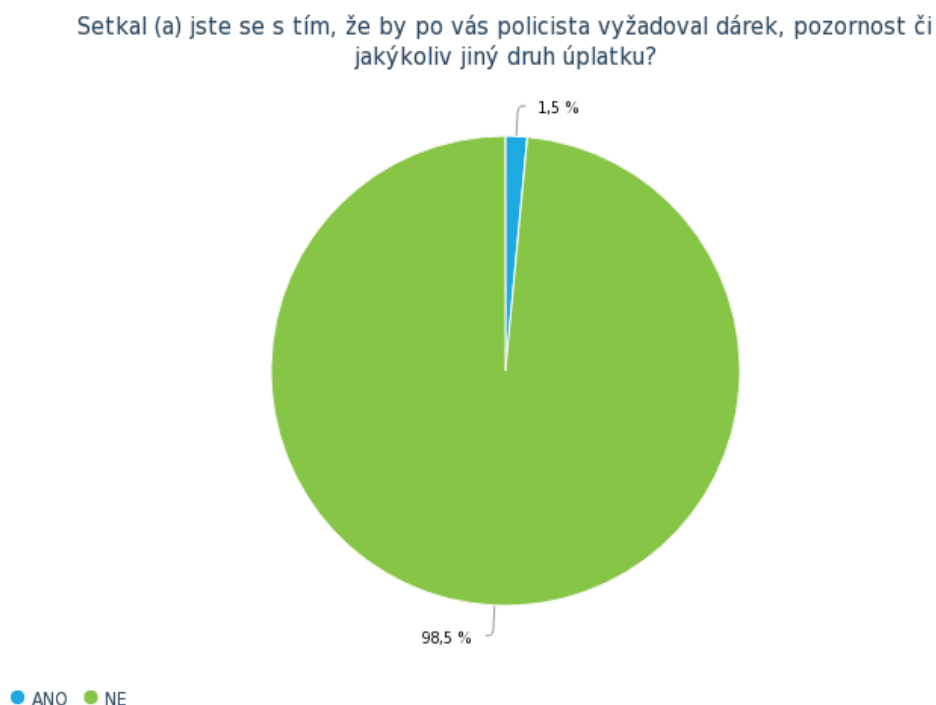

Na otázku zda si myslí, že policisté často zneužívají svého postavení, odpovědělo **41,6%** respondentů spíše ne, určitě ne pouze **1,0%**, spíše ano **20,3%** a určitě ano **4,5%**. Podíl respondentů s nevyhraněným názorem tvoří **32,7%**. Převažuje počet těch, kteří si myslí, že policisté nezneužívají často svého postavení.

Tabulka č. 18: Setkal (a) jste se s tím, že by po vás policista vyžadoval dárek, pozornost či jakýkoliv jiný druh úplatku? (v dotazníku ot. č. 16)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
ANO	3	1,5%
NE	199	98,5%

Graf č. 18:

Pouze **1,5%** respondentů se setkala s tím, že by po nich policista vyžadoval dárek, pozornost či jakýkoliv jiný druh úplatku. Převážná většina respondentů tuto zkušenost nemá (**98,5%**). Forma úplatku je blíže specifikována v následující podotázce.

Tabulka č. 19: Pokud jste uvedla (a) v předešlé otázce ano, prosím zaškrtněte, s jakou formou jste se setkal (a), jinak nevyplňujte. (v dotazníku ot. č. 16.1)

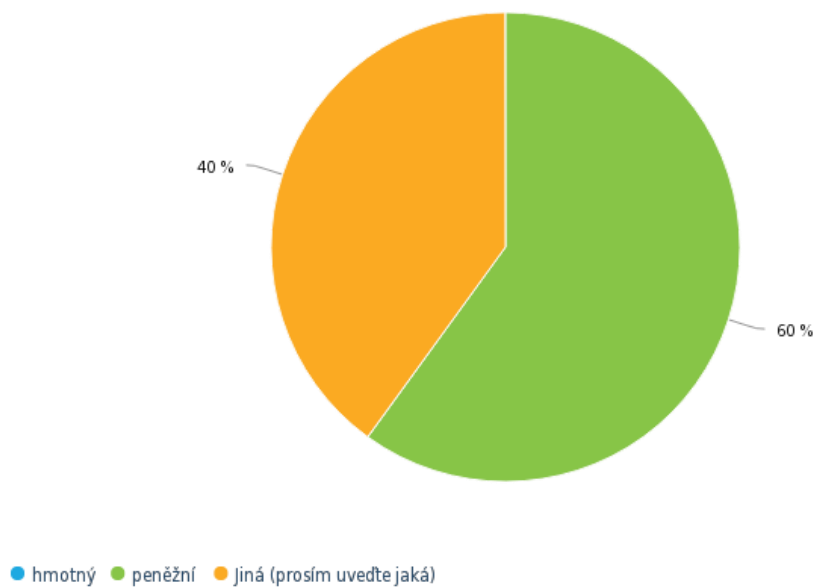
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Hmotný	0	0%
Peněžní	3	60%
Jiná (prosím uveďte jaká)	2	40%

Jiná:

- vlastní oblečení,
- ne.

Graf č. 19:

Pokud jste uvedla (a) v předešlé otázce ano, prosím zaškrtněte, s jakou formou jste se setkal (a), jinak nevyplňujte.

Respondenti, kteří odpověděli kladně na předchozí otázku, měli v této podotázce blíže specifikovat formu úplatku. Většina označila formu peněžní (60%) a 40% respondentů zvolilo jinou formu (vlastní oblečení; ne). Zde jsme se setkali s neúplným pochopením otázky, neboť jeden respondent odpověděl na tuto

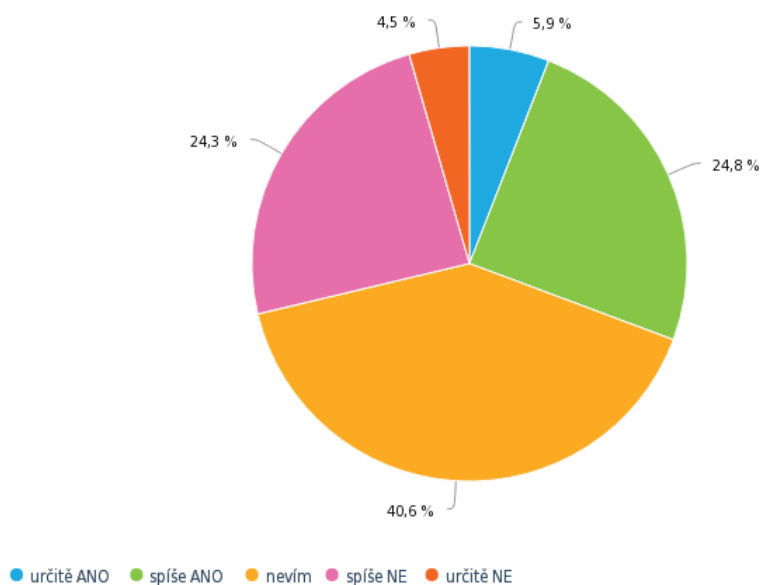
podotázku ne, přestože tato odpověď je významově zcela nemožná. Jeden respondent tuto podotázku zodpověděl, přestože odpověděl v předešlé otázce ne.

Tabulka č. 20: Myslíte si, že Generální inspekce bezpečnostních sborů se snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů? (v dotazníku ot. č. 17)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	12	5,9%
spíše ANO	50	24,8%
Nevím	82	40,6%
spíše NE	49	24,3%
určitě NE	9	4,5%

Graf č. 20:

Myslíte si, že Generální inspekce bezpečnostních sborů se snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů?

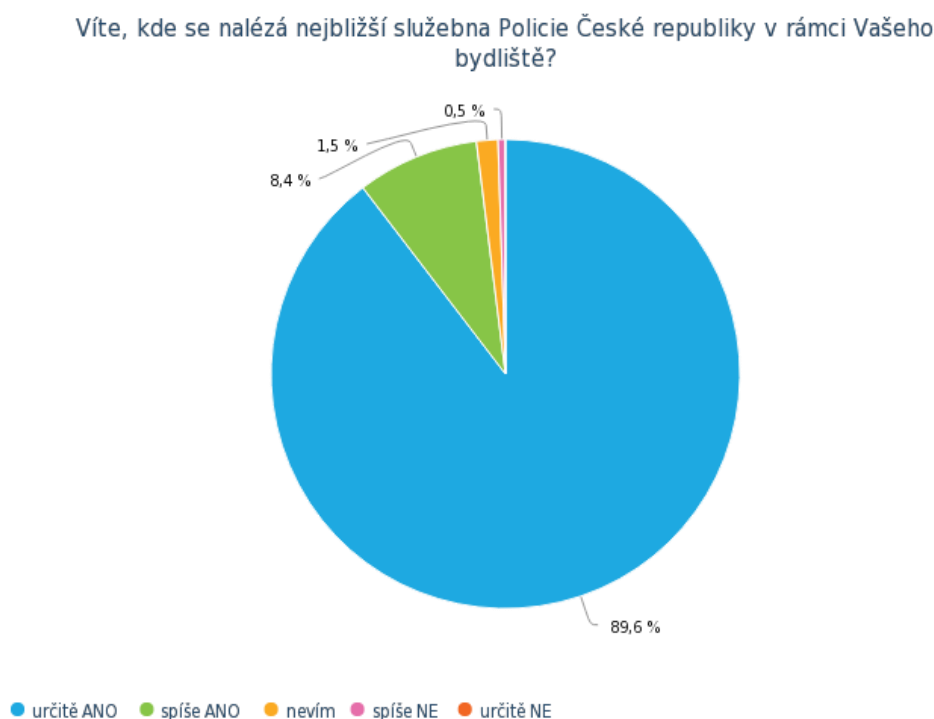
Na otázku, zda si myslí, že Generální inspekce bezpečnostních sborů se snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů, odpovědělo určitě ano **5,9%** respondentů, spíše ano **24,8%**, spíše ne **24,3%** a určitě ne **4,5%**.

Nejvíce jsou zastoupeni respondenti, kteří nemají na tuto otázku vyhraněný názor (40,6%).

Tabulka č. 21: Víte, kde se nalézá nejbližší služebna Policie České republiky v rámci Vašeho bydliště? (v dotazníku ot. č. 18)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	181	89,6 %
spíše ANO	17	8,4 %
Nevím	3	1,5 %
spíše NE	1	0,5 %
určitě NE	0	0 %

Graf č. 21:

Drtivá většina respondentů určitě ví, kde se nalézá nejbližší služebna Policie České republiky (89,6%), spíše ano 8,4%, spíše neví 0,5%. Žádný respondent nevybral odpověď určitě ne. 1,5% respondentů zřejmě nepochopilo otázku a označilo odpověď nevím anebo tuto odpověď vybrali, jelikož nevědí, kde

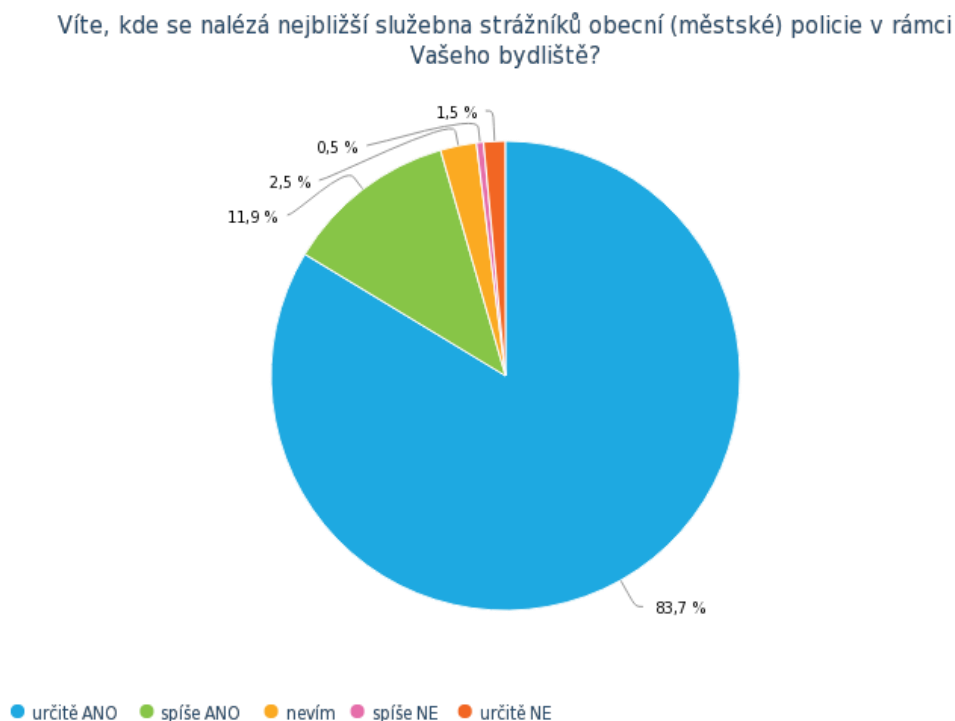

se služebna nalézá, i když by měli vybrat odpověď určitě ne. Tento omyl příkládám k nepozornosti, při vyplňování dotazníku.

Tabulka č. 22: Víte, kde se nalézá nejbližší služebna strážníků obecní (městské) policie v rámci Vašeho bydliště? (v dotazníku ot. č. 19)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
určitě ANO	169	83,7 %
spíše ANO	24	11,9 %
Nevím	5	2,5 %
spíše NE	1	0,5 %
určitě NE	3	1,5 %

Graf č. 22:

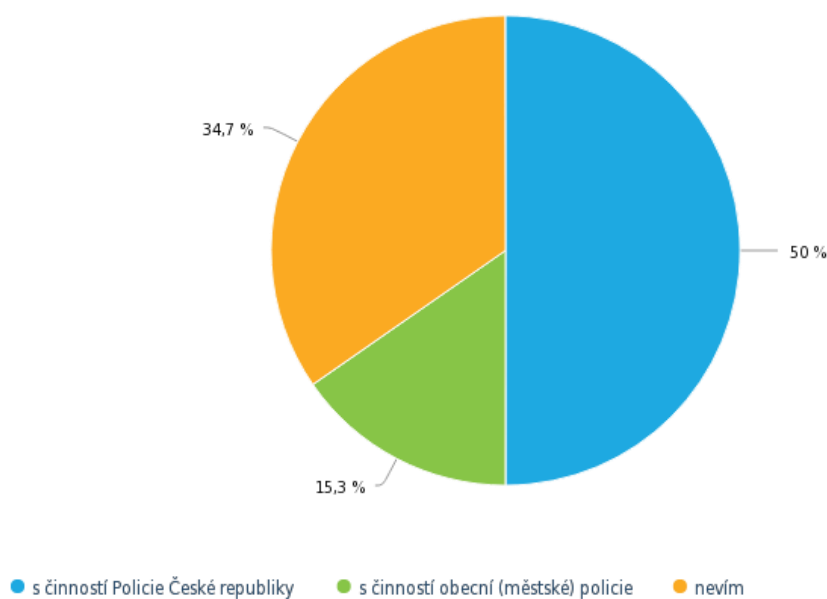
Drtivá většina respondentů ví rovněž, kde se nalézá nejbližší služebna obecní (městské) policie (**83,7%**), spíše ano označilo **11,9%**, spíše ne **0,5%** a určitě ne **1,5%**. U určitého počtu respondentů opět došlo k nepochopení otázky nebo chybnému vybrání odpovědi a místo určitě ne odpověděli nevím (**2,5%**).

Tabulka č. 23: Jste spokojen (a) více s činností Policie České republiky nebo obecní (městské) policie? (v dotazníku ot. č. 20)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
s činností Policie České republiky	101	50 %
s činností obecní (městské) policie	31	15,3 %
Nevím	70	34,7 %

Graf. č. 23:

Jste spokojen (a) více s činností Policie České republiky nebo obecní (městské) policie?

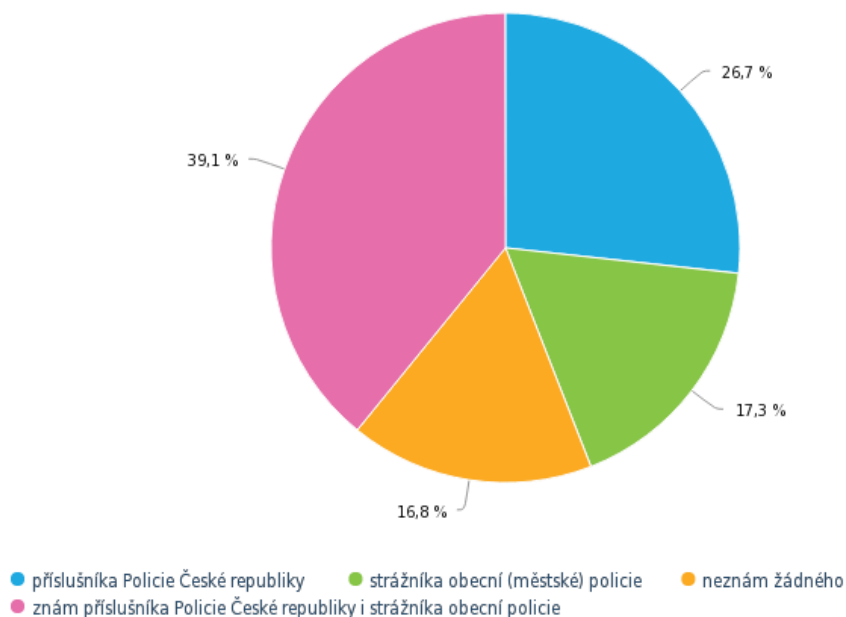
Z provedeného šetření plyne větší spokojenost s prací Policie České republiky (**50,0%**), než s činností obecní (městské) policie (**15,3%**). I zde je významný podíl respondentů bez vyhraněného názoru (**34,7%**). Je zajímavé, že značný počet respondentů neví, s kterou činností (policie České republiky nebo obecní policie) více sympatizuje.

Tabulka č. 24: Znáte osobně příslušníka Policie České republiky nebo strážníka obecní (městské) policie? (v dotazníku ot. č. 21)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
příslušníka Policie České republiky	54	26,7 %
strážníka obecní (městské) policie	35	17,3 %
neznám žádného	34	16,8 %
znám příslušníka Policie České republiky i strážníka obecní policie	79	39,1 %

Graf č. 24:

Znáte osobně příslušníka Policie České republiky nebo strážníka obecní (městské) policie?

Většina respondentů zná jak příslušníka Policie České republiky, tak strážníka obecní (městské) policie (**39,1%**). Pouze příslušníka Policie České republiky zná **26,7%** a pouze strážníka obecní (městské) policie **17,3%**. Žádného z nich nezná **16,8%** respondentů. Z toho plyne poměrně vysoká osobní znalost pracovníků policie v rámci široké veřejnosti.

5.8 Shrnutí výsledků výzkumu a ověření hypotéz

V této podkapitole budou shrnuty výsledky empirického šetření. Díky dotazníkovému šetření se podařilo zjistit dostatek údajů, z kterých mohou být vyvozeny patřičné závěry. I když byl dotazník otevřen necelými pěti sty respondenty, odpovědělo na něj dvě stě dva respondentů, přesto se toto množství dá považovat za dostačující, proto můžeme označit šetření za validní. Všechny cíle empirického šetření, které byly předem dány, se podařilo splnit. Některé hypotézy byly potvrzeny, jiné naopak vyvráceny. Bližší rozbor hypotéz bude následovat.

H1 Převažuje počet občanů spokojených s prací policie nad nespokojenými občany.

Údaje potřebné pro ověření této hypotézy jsou obsaženy v otázce číslo 5. V otázce č. 5 je položena respondentům otázka, zda jsou s prací Policie České republiky celkově spokojeni. Spíše ano odpovědělo 60,4% a určitě ano 5,0%. Spíše nespokojeno je 20,3% a pouze jeden respondent uvedl, že s prací policie není vůbec spokojen. To znamená, že s prací Policie České republiky je spíše spokojeno a určitě spokojeno dohromady 65,4%, proto hypotézu č. 1 přijímáme jako platnou.

Se spokojeností respondentů s prací Policie České republiky dále souvisí otázky č. 4 a 6. Na čtvrtou otázku, zda Policii České republiky vnímají jako pozitivní či negativní složku působící ve společnosti, respondenti odpověděli v 62,9% kladně a pouze ve 4,5% negativně, 32,7% nemá vyhraněný názor. U šesté otázky, která zjišťovala respondentovu spokojenost s jednáním s příslušníky Policie České republiky, odpovědělo určitě ano a spíše ano dohromady 75,7%. Můžeme tedy konstatovat, že převažuje počet občanů spokojených s prací policie nad nespokojenými občany.

Okrajově také souvisí se spokojeností respondentů otázka č. 7, kde byli respondenti dotázáni, zda si myslí, že Policie České republiky má dostatek možností, práv a oprávnění k potírání zločinnosti. Poprvé se setkáváme s výsledkem, kde nepřevažuje jedna odpověď. Vyvážené byly oba dva protipóly, určitě ano odpovědělo 7,9%, určitě ne 11,4% a spíše ano 31,2%, spíše ne 34,2%, nepatrně zde převládají procenta respondentů s negativním názorem na danou problematiku. Zbytek 15,3% neví. Je možné, že tyto lehce negativní výsledky

souvisí s nízkou informovaností veřejnosti ohledně Policie České republiky. Tuto tematiku řeší otázka č. 12. 44,5% respondentů si myslí, že informovanost veřejnosti ohledně Policie České republiky je nedostačující. Za dostačující ji označilo 30,6% a 24,8% neví, jak na tuto otázku odpovědět. Jako hlavní zdroj informací pro veřejnost jsou nepochybně masová média, neboli sdělovací prostředky, které pochopitelně zprostředkují pravdivé i lživé informace. Otázka č. 13 se respondentů táže, zda jejich postoje a názory vůči Policii České republiky ovlivňují sdělovací prostředky. Spíše ano a určitě ano uvedlo celkem 45,5%, spíše ne a určitě ne 48,1%, zbylí respondenti (6,4%) neví. Zajímavý je téměř srovnatelný podíl těch, které sdělovací prostředky ovlivňují a které naopak ne. Podotázka č. 13.1 dále zjišťovala, který typ sdělovacího prostředku je nejvlivnější. (Tuto podotázku vyplňovali pouze ti, kteří u otázky č. 13 označili odpověď určitě ano nebo spíše ano.) V 56,4% to byla televize, dále internet 40,4% a tisk v 3,2%. Doporučením pro zlepšení v oblasti informovanosti o Policii České republiky by mohly být kampaně, které by informovaly o Policii ČR jako celku. Pokud bychom využili masových médií, tak zejména propagace a zatraktivnění internetových stránek, popřípadě pořad v televizi, který by byl zaměřen na jednotlivé činnosti Policie ČR.

H2 Při hodnocení policistů, více jak dvě třetiny respondentů uvádí, že se cítí v bezpečí v místě svého bydliště a policii důvěřují.

Údaje potřebné pro ověření této hypotézy jsou obsaženy v otázce číslo 8 a 11. V osmé otázce dotazník zjišťuje, zda se respondent v místě svého bydliště cítí bezpečně. Určitě ano odpovědělo 18,8% respondentů a spíše ano 66,3%. Spíše ne a určitě ne odpovědělo dohromady 10,4% dotázaných a 4,5% nedokázalo vyjádřit svůj názor, proto zvolilo možnost neví. Můžeme tedy potvrdit první část druhé hypotézy, více jak dvě třetiny respondentů se cítí v místě svého bydliště bezpečně.

Pokud by respondenti něco změnili, posílili by v místě svého bydliště pěší hlídky Policie ČR (49,5%), dále také autohlídky Policie ČR (30,2%), kamerový systém (35,1%) nebo zřízení nové služebny Policie ČR (2,5%).

Důvěru k Policii České republiky ověřuje otázka jedenáctá. Na otázku, důvěry k Policii ČR 66,3% respondentů označilo odpověď spíše ano a určitě ano 10,4%. 14,9% uvedlo nedůvěru k Policii České republiky a 8,4% neví. Druhá část hypotézy H2 je tedy také potvrzena, více jak dvě třetiny respondentů policii

důvěřuje. Proto hypotézu H2 přijímáme jako platnou.

V souvislosti s důvěrou, šetření zjišťovalo, zda se může respondent spolehnout v místě svého bydliště na rychlou pomoc Policie České republiky. Téměř polovina (48,5%) uvedlo spíše ano či určitě ano. 35,1% nevědělo, jak na tuto otázku odpovědět a pouze 16,4% označilo, že se na rychlou pomoc Policie ČR spolehnout nemůže. Převládá tedy pozitivní postoj respondentů k této problematice.

H3 Pokračuje klesající tendence v počtu respondentů, kteří se setkali s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů.

S touto hypotézou koresponduje otázka č. 14 a rozvádí ji podotázka 14.1. Na otázku, zda se respondent někdy setkal s nevhodným chováním či trestnou činností příslušníků Policie České republiky, odpovědělo 25,2% kladně a 74,8% záporně. V podotázce, kde měl respondent uvést, s jakým typem nevhodného chování či trestné činnosti se setkal, nejvíce dotazujících (68%) uvedlo nevhodné chování, poté například korupci, ublížení na zdraví, zneužití přímého donucení či šikanu a vydírání. Potvrzení či vyvrácení hypotézy závisí na výzkumech z roku 2004 a 2007, kdy procento těch, co se s tímto jevem setkali, pokleslo z 29% (2004) na 28% (2007). Můžeme tedy zkonstatovat, že hypotézu H3 přijímáme za platnou, pokračuje klesající tendence respondentů, kteří se setkali s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů.

Blíže jsme se také zaměřili na názor respondentů, zda policisté často zneužívají svého postavení (ot. č. 15). Spíše ano či určitě ano vyplnilo 24,8%, 42,6% zaškrtnulo možnost určitě ne nebo spíše ne, zbytek 32,7% neví. Můžeme považovat za uspokojující převládající procento těch, kteří si nemyslí nebo neví, že by policisté zneužívali svého postavení.

Konkrétněji byla zaměřena následující otázka (č. 16), týkající se respondentovy zkušenosti s vyžadováním dárku, pozornosti či jiného druhu úplatku ze strany policisty. Pouze 3 respondenti (1,5%) uvedli možnost ano, kterou v následující podotázce blíže specifikovali. Tři z nich uvedli jako formu úplatku peněžní, dva jinou – vlastní oblečení a ne. Odpověď ne pravděpodobně znamenala, že se respondent nesetkal s korupcí policistů. Podotázka byla vyplněna pěti respondenty, přestože měla být zodpovězena pouze těmi, kteří v otázce č. 16 odpověděli ano. Pravděpodobně došlo k nepozornosti ze strany

respondentů. V porovnání s rokem 2004, kdy se 7% dotázaných vyhnulo trestu díky úplatku a rokem 2007, kdy 6%, došlo k dalšímu poklesu občanů, kteří se s tímto nežádoucím, sociálně - patologickým jevem u policistů setkali. Můžeme zkonstatovat, že zkušenost pouze 1,5% respondentů je pozitivním ukazatelem, samozřejmě pro větší výpovědní hodnotu bychom potřebovali zřetelně vyšší počet respondentů.

Poslední otázka, která souvisela s touto tematikou byla ot. č. 17 („Myslíte si, že Generální inspekce bezpečnostních sborů se snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů?“). Největší procento respondentů (40,6%) uvedlo možnost nevím. Pravděpodobně se o tuto tematiku nikdy blíže nezajímali nebo činnost Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS) neznají. Srovnatelná byla procenta respondentů, kteří si myslí, že GIBS dostatečně prošetřuje případy korupce bezpečnostních sborů s těmi, kteří si to nemyslí.

H4 Při hodnocení policistů veřejnost upřednostňuje menší anonymitu obecní (městské) policie bez ohledu na výkon.

Poslední hypotézu ověřují otázky č. 20 a 21. První z uvedených otázek se táže respondenta, zda je více spokojen s činností Policie České republiky nebo s prací obecní (městské) policie. 50% dotázaných uvedlo větší spokojenost s prací Policie České republiky, pouze 15,3% s prací obecní policie a 34,7% využilo nabízené možnosti nevím. Je tedy zjevné, že větší oblibu vykazuje Policie České republiky. Druhá, z uvedených otázek, zjišťovala, zda respondent zná osobně příslušníka Policie České republiky nebo strážníka obecní (městské) policie, popřípadě oba nebo žádného z nich. Nejfrekventovaněji, v 39,1%, respondenti uvedli, že znají osobně oba, naopak 16,8% nezná ani jednoho. 26,7% zná pouze příslušníka Policie České republiky a 17,3% strážníka obecní policie. Pokud tedy, pro zajímavost, sečteme údaje, kdy respondent uvedl známost obou a příslušníka Policie ČR, získáme údaj, který nám určí, kolik respondentů celkem zná příslušníka Policie ČR - 65,8%. Stejně tak sečteme známost obou a strážníka obecní policie – 56,4%. Z uvedených součtů vyplývá převaha počtu těch, co znají osobně příslušníka Policie České republiky. Hypotéza H4 se tedy nepotvrdila, není platná. Respondenti jsou více spokojeni s prací Policie České republiky a celkově znají více příslušníků Policie ČR.

Neplatnost hypotézy H4 také potvrzuje obeznámenost respondentů s tím,

kde se nalézá nejbližší služebna Policie České republiky a obecní (městské) policie. Spíše ano a určitě ano odpovědělo v případě služebny Policie ČR celkem 98%, u obecní policie 95,6%. I když rozdíl je pouhých 2,4%, můžeme konstatovat vyšší obeznámenost se sídlem služebny Policie ČR v místě respondentova bydliště. Veřejnost tedy neupřednostňuje menší anonymitu obecní (městské) policie bez ohledu na výkon.

Závěr

Tématem práce jsou postoje veřejnosti k Policii České republiky. Z toho plyne hlavní cíl práce: popis a analýza postojů veřejnosti k Policii České republiky, včetně vysvětlení pojmu postoj a dalších jeho specifíků a zároveň zaměření na Policii České republiky včetně její historie. Hlavním zaměřením empirické části bylo zjištěním míry spokojenosti veřejnosti s Policií České republiky.

Lze konstatovat, že stanovených cílů bylo dosaženo. V teoretické části byla na základě dostupných pramenů zpracována relevantní tematika. V rámci empirické části byly formou dotazníku zjišťovány postoje veřejnosti k Policii České republiky a především míra spokojenosti občanů s fungováním policie ve společnosti. Byly stanoveny tyto dílčí cíle, které blíže specifikují cíl ústřední: zjistit, zda stoupá spokojenost občanů s prací Policie České republiky; zda se cítí občané v místě svého bydliště bezpečně a zda policii důvěřují; zda je pokračující tendence jevu, kdy se občané osobně setkávají s nevhodným chováním nebo trestnou činností policistů; zda bude obecní (městská) policie veřejností hodnocena pozitivněji vzhledem k menší anonymitě členů obecní (městské) policie v místě bydliště. Empirické šetření přineslo dostatek poznatků nutných pro zodpovězení těchto otázek, jak bylo vyloženo v rámci shrnutí jeho výsledků. Je zajímavé, že hypotéza předpokládající větší spokojenost s prací obecní (městské) policie zakládající se na menší anonymitě jejich členů se nepotvrdila, u respondentů dokonce převažovala spokojenost s prací Policie České republiky. Vyvrácen byl také předpoklad nižší anonymity u strážníků obecní (městské) policie, neboť u respondentů byla zjištěna větší známost příslušníků Policie České republiky než strážníků obecní (městské) policie. Hlavním přínosem provedeného výzkumu bylo zjištění, že ve většině zkoumaných oblastí převažuje spokojenost veřejnosti s prací Policie České republiky.

Z praktických opatření lze na základě odpovědí respondentů doporučit posílení peších hlídek a autohlídek Policie České republiky pro zvýšení pocitu bezpečí v místě jejich bydliště. Do budoucna by bylo vhodné realizovat výzkum zahrnující větší vzorek respondentů, neboť vzhledem k omezenému rozsahu šetření, je výpovědní hodnota zjištěných závěrů pouze relativní.

Seznam použité literatury

BROWN, B. 2014. Community Policing. *The Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice*. 1–7.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: A. Čeněk, 2006, 309 s. ISBN 80-86898-73-3.

DUFKOVÁ, Ivana a Jiří ZLÁMAL. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex Policie České republiky*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005, 67 s.

FTOREK, J. *Public relations jako ovlivňování mínění*. 2. rozšířené vyd. Praha: Grada, 2009. 195 s. ISBN 978-80-247-2678-6.

FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 215 s. ISBN 978-80-247-3926-7.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vendula Hlavatá. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

GEIST, Bohumil. *Psychologický slovník*. 2. vyd. Praha: Vodnář, 2000, 425 s. ISBN 80-86226-07-7.

HAYES, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vyd. 7. Praha: Portál, 2013, 166 s. ISBN 978-80-262-0534-0.

HERZOGO VÁ, Zuzana. *Policejní etika v dokumentech*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 2000, 122 s. ISBN 80-7251-041-x.

HERZOGO VÁ, Zuzana. *Základy filosofie a profesní etiky*. 3. upr. vyd. Praha: Vydavatelství Policejní akademie ČR, 1999, 154 s. ISBN 80-7251-013-4.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: NLN, 2011, 570 s. ISBN 978-80-7106-906-5.

- CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 413 s. ISBN 978-80-7367-466-3.
- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, 207 s. ISBN 978-80-7367-287-4.
- KOPAL, Jiří. *Občan, zákon a policie*. Brno: Ekologický právní servis, 2001. ISBN 80-86544-02-8.
- KOŤA, Jaroslav, Dobromila TRPIŠOVSKÁ a Marie VACÍNOVÁ. *Sociální psychologie: vybrané kapitoly*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2013, 176 s. ISBN 978-80-7452-029-7.
- KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014, 215 s. ISBN 978-80-262-0643-9.
- MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2011, 291 s. ISBN 978-80-86477-55-8.
- MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Themis, 1997, 178 s., obr. příl. ISBN 80-85821-52-4.
- MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police History, 2001, 230 s., [88] s. obr. příl. ISBN 80-86477-01-0.
- MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999, 230 s., [88] s. obr. příl. ISBN 80-902670-0-9.
- MATES, Pavel et. al. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009, 498 s. ISBN 978-80-200-1679-9.
- NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 315 s. ISBN 978-80-7380-195-3.

PELSMACKER, Patrick de, Joeri van den BERGH a Maggie GEUENS. *Marketingová komunikace*. Praha: Grada, 2003, 581 s., [16] s. barev. obr. příl. ISBN 80-247-0254-1.

Reforma Policie České republiky, aneb, Pomáhat a chránit. Praha: CEVRO Institut, 2012, 309 s. ISBN 978-80-87125-15-1.

SALVET, Leo. *Kriminalita policistů České republiky*. Praha: Linde, 2011, 256 s. ISBN 978-80-7201-849-9.

SEMRÁDOVÁ, Ilona. *Etika*. Vyd. 4. upr. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2009, 101 s. ISBN 978-80-7041-575-7.

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů: Policie ČR: vězeňská služba, BIS, zpravodajské služby: podle stavu k 7. 9. 2015, Ostrava: Sagit, 2015, Vychází nepravidelně.

SPURNÝ, Miroslav. *Ve dne v noci podle zákoníku--: policisté a četníci v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 171 s. ISBN 978-80-244-3774-3.

Statistiky kriminality - dokumenty: Zpráva o bezpečnostní situaci na území České republiky za rok 2014. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>.

ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 479 s. ISBN 978-80-7380-447-3.

Trestní předpisy: podle stavu k 20. 1. 2014, Ostrava: Sagit, 2014, Vychází nepravidelně.

Ústava ČR: Listina základních práv a svobod; Parlament, Ústavní soud, Ombudsman, ministerstva; Antidiskriminační zákon, Zákon o Sbírci zákonů; Volba prezidenta: podle stavu k 20. 8. 2012, Ostrava: Sagit, 2012, Aktualizováno nepravidelně.

Útvary s působností na celém území ČR. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR, ©2015 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>.

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-543-5.

VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky: pomáhat a chránit = Police of the Czech Republic*. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-6099-3.

VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, 404 s. ISBN 978-80-247-1428-8.

Výzkum veřejného mínění: Výzkum společnosti IPSOS TAMBOR. In: *Policie České republiky* [online]. 2007 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyzkum-verejneho-mineni.aspx>

Výzkum veřejného mínění: Výzkum společnosti STEM/MARK. In: *Policie České republiky* [online]. 2004 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyzkum-verejneho-mineni.aspx>.

.

Dotazník

Dobrý den,

jsem studentkou navazujícího magisterského oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Hradec Králové. Ve své diplomové práci se zabývám postoji veřejnosti k Policii České republiky. Věnujte prosím několik minut svého času vyplněním následujícího dotazníku.

Předem děkuji za Vaši ochotu a spolupráci.

Bc. Borovcová Tereza

1. Jaké je vaše pohlaví: a) žena   b) muž

2. Jaký je váš věk?

- a) do 20 let
- b) do 25 let
- c) do 30 let
- d) do 35 let
- e) do 40 let
- f) do 45 let
- g) do 50 let
- h) do 55 let
- i) do 60 let
- j) nad 60 let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Základní
- b) Střední (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neoborné)
- c) Vyšší odborné
- d) Vysokoškolské – bakalářský titul
- e) Vysokoškolské – magisterský titul
- f) Vysokoškolské – doktorský titul nebo vyšší

4. Vnímáte policii České republiky jako pozitivní či negativní sílu působící ve společnosti?

- a) pozitivní
- b) negativní
- c) nemám vyhraněný názor

5. Jste s prací policie České republiky celkově spokojeni?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

6. Byl (a) jste spokojen (a), při setkání s příslušníky policie České republiky, s jejich jednáním?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

7. Myslíte si, že Policie České republiky má dostatek možností, práv a oprávnění k potírání zločinnosti?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

8. Cítíte se v místě svého bydliště bezpečně?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

9. Pro větší pocit bezpečí v místě Vašeho bydliště byste posílil (a):

- a) pěší hlídky Policie ČR
- b) autohlídky PČR
- c) kamerový systém
- d) zřízení nové služebny PČR
- e) nic z uvedeného

10. Můžete se v místě svého bydliště spolehnout na rychlou pomoc policie České republiky?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

11. Důvěřujete policii?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

12. Myslíte si, že informovanost veřejnosti ohledně Policie České republiky je dostačující?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM

- d) spíše NE
- e) určitě NE

13. Ovlivňují sdělovací prostředky Váš názor na Policii České republiky?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

13.1 Pokud jste uvedla (a) ano, prosím zaškrtněte, jaký typ sdělovacího prostředku vás nejvíce ovlivňuje:

- a) tisk
- b) televize
- c) rádio
- d) internet

14. Setkal (a) jste se někdy osobně s neetickým chováním nebo trestnou činností příslušníka Policie České republiky?

- a) ANO
- b) NE

14.1 Pokud jste uvedla (a) ano, prosím zaškrtněte, s jakou formou jste se setkal (a):

- a) Korupce
- b) nevhodné chování
- c) zneužití přímého donucení
- d) ublížení na zdraví
- e) jiná (prosím uveďte jaká).....
.....

15. Myslíte si, že policisté často zneužívají svého postavení?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

16. Setkal (a) jste se s tím, že by po vás policista vyžadoval dárek, pozornost či jakýkoliv jiný druh úplatku?

- a) ANO
- b) NE

16.1 Pokud jste uvedla (a) ano, prosím zaškrtněte, s jakou formou jste se setkal (a):

- a) hmotný
- b) peněžní
- c) jiná (prosím uveďte jaká) .....
- .....

17. Myslíte si, že Generální inspekce bezpečnostních sborů se snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

18. Víte, kde se nalézá nejbližší služebna Policie České republiky v rámci Vašeho bydliště?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

19. Víte, kde se nalézá nejbližší služebna strážníků obecní (městské) policie v rámci Vašeho bydliště?

- a) určitě ANO
- b) spíše ANO
- c) NEVÍM
- d) spíše NE
- e) určitě NE

20. Jste spokojeni více s činností Policie České republiky nebo obecní (městské) policie?

- a) Policie České republiky
- b) obecní (městská policie)
- c) nevím

21. Znáte osobně příslušníka Policie České republiky nebo strážníka obecní policie?

- a) Příslušníka Policie České republiky
- b) strážníka obecní policie
- c) neznám žádného
- d) znám příslušníka Policie České republiky i strážníka obecní policie